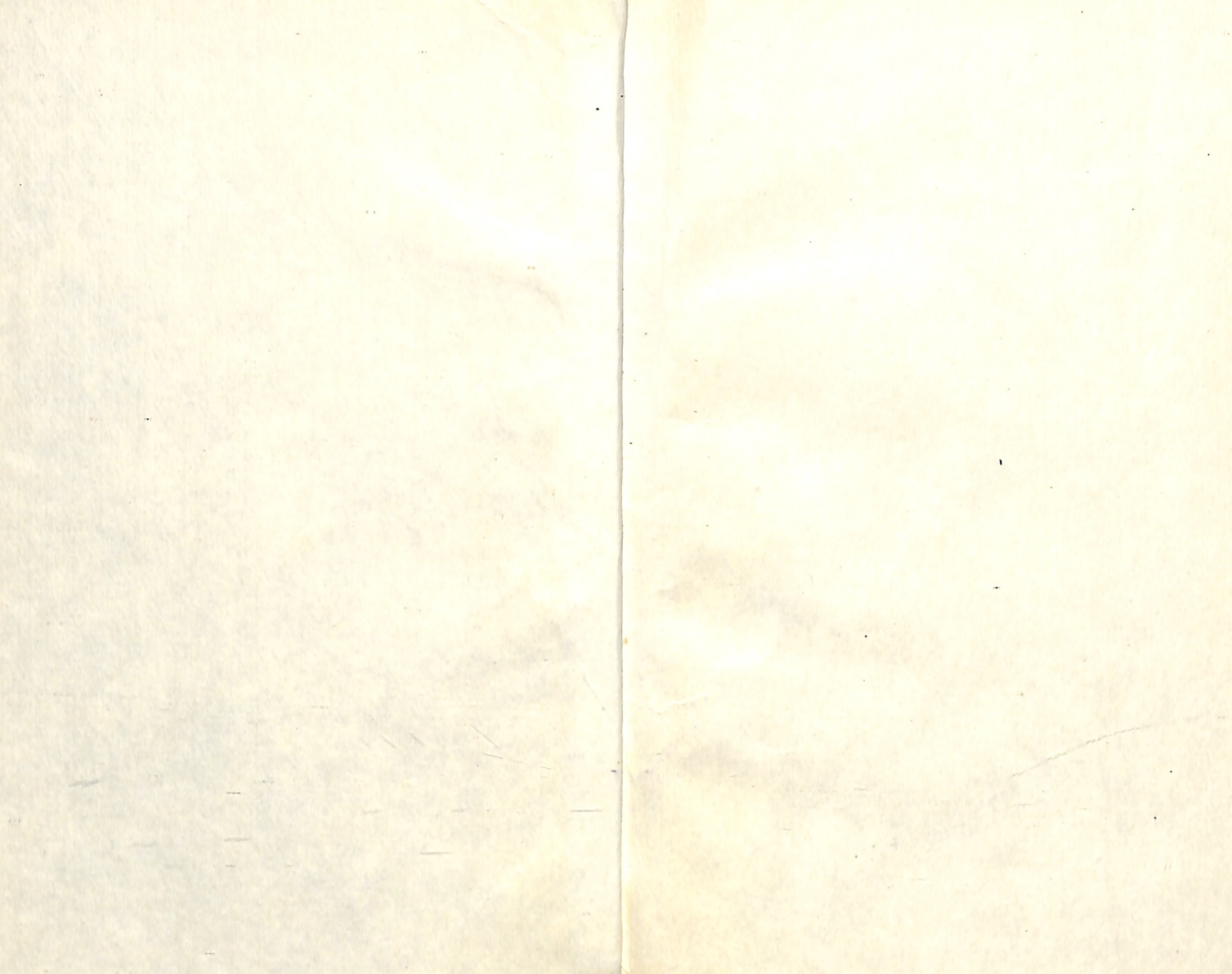

Գրական ֆու. Ժողովրդական

Մ Դ Օ Տ
Ե Լ Տ
Գ ո Վ Ի Ի Ն
Գ ո Ի Բ Ը

Կ. Պոլսու

1909

ՄԻ ՀՕՏ ԵՒ ՄԻ ՀՈՎԻԻՒՆ

Շ Ո Ւ Ք Ը

Գ.Ա.
N 10215

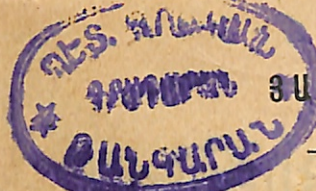

Գ. ԲԱՐՁՐ

Կ. ՊՈԼՆԻՍ

ՏՊԱԳՐ. Ե. ԱՍՏՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

1909

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ազնիւ ընթերցողք,

Համակիրներս մեծ փափաքներով ինձմէ խնդրեցին որպէս զի Մի հոս եւ մի հոյիլի պարագաներուն վերաբերեալ բացատրութիւններով հոգեւոր գրքոյի մը հրատարակեմ, ես ալ անոնց փափաքներուն գոհացում տալու նպատակաւ կարելի եղածին չափ աշխատեցայ և Աստուծոյ շնորհիւ մի քանի հատ յարմարաւոր առակներով ու սրտաշարժ ստանաւորներով սոյն հոգեւոր նուէրս պատրաստեցի, ուստի յատկապէս կը խնդրեմ բոլոր ընթերցողներէն որպէս զի լաւ ուշադրութեամբ կրկին և կրկին ծայրէ ի ծայր կարդալով, և պարունակութեանը լաւ տեղեկանալով, իրենք ալ իրենց կարգին կութեանը լաւ տեղեկանալով, իրենց ձայներնին հասած տեղերը քարոզելու ու տարածելու աշխատին, որպէս զի բոլոր լսողները գիտնալով հասկնալով մաքուր սրտով ու կատարեալ հաւատքով և ջերմեռանդութիւններով Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրեն, և որպէս զի ամենակարողն Աստուած իրեն հզօր ձեռքերովը և իրեն բարձր բազուկներովը իրեն խնամեալներ համեմատ օր առաջ այն երջանիկ օրերը աշխարհին ցուցունելու բարեհաճի:

Մնամ աղօթող բարերարաց անձնուէր

ՎԱՀԱՆ ԳԱՀ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ

Զմեկամագցի

Ս. Փրկիչ Ազգ. Հիւանդանոց
1909 Մարտ 7

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՄԱՏԵԱՆԻՍ

Ք. Ա.

N 70215

Ազնիւ ընթերցողք,

Սոյն աշխատութեանս տպագրութեանը ծախքին պիրայօժար օգնեցին և մասնակցեցան այլ և այլ օգնութիւններով հետեւեալ բարեսէրները, որք են՝ Պարոն Նշան Մանկիկեան Ապուլեխցի, Պարոն Գէորգ Պապալիկեան Ապուլեխցի, Պարոն Սարգիս Կոստանդեան Ապուլեխցի, Պարոն Պաղտատար Գարակիւղէլեան Կասմացի, Պարոն Մովսէս Ժամակոչեան Ակնեցի, Պարոն Համբարձում Սիրունեան Ակնեցի և Պարոն Մանկասար Փալանձեան Ակնեցի: Ուստի պարտ է մեզ ի սրտէ բարեմաղթել որպէս զի կատարեսցէ Տէր Աստուած զբարի բաղձանս սրտից սոցա և ամենայն պարագայիւք հանդերձ օրհնելով զօրացուցէ, շնորհիւ իւրով զարգացուցէ, առողջութեամբ լցուցէ և յաջողութեամբ պսակեսցէ, աշխարհի աստ բազում ամս երկար կենօք խաղաղութեամբ և խնդութեամբ ի խոր ծերութեան հասուցէ, և յետ աստի կենացս երկնից սուրբ արքայութեան և անթառամ պսակին արժանացուցէ ամէն:

Մնամ աղօթող ճշմարտասիրաց անձնուէր

ՎԱՀԱՆ ԳԱՀ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ

Զմեկամագցի

Ս. Փրկիչ Ազգ. Հիւանդանոց
1909 Մարտ 22

Միտերի համակիրներս

և հաւատարիմ բարեկամներս,

Ձեր հոգեւոր փափաքներուն գոհացում տալու նըպատակաւ, կարելի եղածին չափ աշխատեցայ՝ Մի հօս եւ մի հովիւրէն նկատմամբ իմին ունեցած գաղափարներս և համոզումներս մի քանի հատ յարմարաւոր առակներով համառօտիւ մը բացատրեցի, որովհետեւ շնորհիւ Սահմանադրութեան՝ խօսելու և գրելու ազատութիւնը բաւական կը վայելենք, փառք Աստուծոյ, առաջուան բռնապետութիւնը չը մնաց, կը տեսնենք որ մամուլին ընդհանուր չրթնակապը աղէկ մը թուլցած է, և հետզհետէ բոլորովին իյաւուր պիտի մօտենայ, ըսել կուզեմ թէ այժմ ամէն մարդ ազատ է իրեն բարի խորհուրդները, գաղափարները, համոզումները և կարծիքները օրինաւոր սահմանի մէջ հրապարակաւ իրեն բարեկամներուն, համակիրներուն և ծանօթներուն յայտնելու, թէ եւ ումանք կը կարծեն թէ՝ ես նիւթապէս շահուելու նպատակաւ գիրք կը հրատարակեմ, այս առթիւ անցեալները ծանօթներէս մէկը ինծի ըսաւ թէ՝ նոր հրատարակած գիրքէդ այսինքն Ծանուցում մեծ պահողէն որչափ դժբախտ չահեցար, պատասխանեցի թէ՝ կատարեալ ճշմարտասէրները առաքինութիւններ գործած ժամանակին ո եւ է նիւթական շահախնդրութիւններ և փոխարինութիւններ չեն ակնկալեր, և մինչեւ իսկ մեծամեծ զոհողութիւններու ալ յանձնառու կը լինին և կատարեալ հաւատքով Աստուծոյ կը սպասեն և կակնկալեն իրենց տրուելիք վարձատրութիւնները, ինչ և իցէ, ուրիշները թող այնպէս կարծեն, այժմ դառնանք մենք մեր խնդրոյն, սիրելիներս, այս հետեւեալ առակներովս ըսել կուզեմ թէ՝ Աստուած ամենաբարին օր մը չէ օր մը ի-

րեն հզօր ձեռքերովը և իրեն բարձր բազուկներովը նըմանը չտեսնուած և խելքէ մտքէ չանցած խիստ շատ մեծ հիւանալի հրաշք մը գործելով բոլոր ազգերը մէկէն ի մէկ պիտի լուսաւորէ, դորօրինակ. ինչպէս որ Աստուած Պսրսից կիւրոս թագաւորին հոգին արթնցուց, որ անիկա իրեն հօրը քանդած Երուսաղէմի տաճարը վերանորոգեց, և իրեն հօրը այն տեղէն կողոպտած բոլոր ոսկեղէն անօթները իրենց տեղը վերադարձուց:

Այսպէս ալ Աստուած ամենաբարին բոլոր ազգերուն հոգիներնին պիտի արթնցնէ, սիրտերնին պիտի միացնէ և միտքերնին պիտի լուսաւորէ և այսպէսով բոլոր ազգերուն մէջ գտնուած աւելորդապաշտութիւնները մոլութիւնները, նախապաշարումները, խտրութիւնները, պառակտումները և տարբերութիւնները վերցնելով՝ մի հօտ և մի հովիւր պիտի ընէ վերջապէս նոր սիրտ պիտի տրուի բոլոր մարդկութեան սիրահար, պիտի ըլլան արդարութեան, չը պիտի հետեւին ամբարշտութեան, քարոզիչ պիտի ըլլան ճշմարտութեան, ինչպէս որ գրուած է. ամենայն ձորք լցցին և ամենայն բլուրք խոնարհեցին և եղիցին ամենայն դժուարինք ի դիւրինս եղիցի, երկինք նոր և երկիր նոր եղիցին, առաջինք յետին՝ և յետինք առաջինք, և թէ անաւասիկ գամ ժողովել դամենայն ազգս և զլեզուս. և յայնմ ժամանակի դայլք և զառիւք ի միասին ճարակեցցին և առիւծն իբրեւ զեղն յարդ կերիցէ, և կոտորեցցեն զսուսերս իւրեանց և արասցեն զխօիս, եւայն, եւայն: Այսպիսի շատ մը հիւանալի և սքանչելի մարգարէութիւններ կան մի հօտ և մի հովիւր խորհուրդին նկատմամբ, որոնք դեռ կատարուած չեն և տակաւին նոր պիտի կատարուին: Ինչպէս որ հին իսրայելացիները մարդեղութեան խորհուրդին վերաբերեալ մարգարէութիւնները դարբերով կարդացին և անոնց իմաստը կատարելապէս չհասկցան,

մինչեւ որ խոստացուած մետիան աշխարհք եկաւ և մարդեղութեան խորհուրդին վերաբերեալ գրութիւնները կատարեց, այս պատճառաւ Յիսուս փրկիչը շատ անգամ կը յիշէր և կըսէր իր ըրածներուն նկատմամբ. թէ զի գիրքն լցցի այսպէս ալ նոր իսրայէլ կոչուած բոլոր քրիստոնեաները թէպէտ և դարերէ ի վեր կարդացած են մի հօտ և մի հովիւին խորհուրդին վերաբերեալ մարգարէութիւնները, բայց անոնց իմաստներնին կատարելապէս հասկցած չեն, երբ որ մի հօտ և մի հովիւը լինի, աշուհեան պիտի հասկնան այն սքանչելի գրութիւններուն իմաստը, ուստի յատկապէս կը յորդորեմ զձեզ, որպէս զի սոյն գրութիւններս կրկին և կրկին լաւ մտադրութեամբ կարդալով՝ պարունակութեանը կատարելապէս վերահասու լինիք և ձեռքերնիդ հասած տեղերը տարածէք, որպէս զի մեր աշխատութիւնը զուր չանք և անօգուտ վաստակ չը լինի, դուք ալ գիտէք որ այսպէս խիստ շատ բարի վարդապետութիւններս յայտարարելու համար էր որ այսչափ երկար տարիներ անխիղճներէն անտանելի նախատինքներ, վիշտեր ու տառապանքներ կրելով ճշմարտութեան համար ընտանեօք հանդերձ կենդանի նահատակ ու մշտնջենաւոր զոհ եղած եմ: Նաեւ գիտէք որ Յիսուս փրկիչը իրեն կենդանաբար վարդապետութիւնները միշտ յարմարաւոր առակներով կը բացատրէր, ինչու որ խնդրոյ մը էութիւնը առակներով բացատրելը աւելի գիւրդին կը լինի, այս առթիւ ես ալ Աստուծոյ շնորհիւ յարմարաւոր առակներով բացատրեցի մի հօտ և մի հովիւին վերաբերեալ վարդապետութիւններս:

Այս ալ գիտնալու էք, ինչպէս որ Քրիստոսի հակառակորդները անիրաւութիւնով, տգիտութիւնով, նախանձութիւնով և բարկութիւնով անիկա ատեցին, նախատեցին ու թշնամանցին, այսպէս ալ մեր բոլոր չաբախօսները այս մի քանի տեսակներովը յայտնապէս ճշմարտութեան դէմ մեղանչեցին, բայց վերջը ամօթով պիտի լինին:

Սիրելիներս,

Աստուածաշունչ Սուրբ Գիրքը ամենապատուական և բոլորովին անգին գոհարներով լցուած, զանազան մըն է, որ ոչ կառնուի և ոչ ալ կը ծախուի, այսու ամենայնիւ ըսել կուզեմ թէ՝ եթէ Աստուած յատկապէս մէկու մը յայտնի չընէ, կարելի չէ որ մէկը Աստուածաշունչին մէջ գտնուած մարգարէութիւնները ամբողջովին հասկնայ, և պէտք եղածին պէս ուղիղ բացատրելու կարողանայ. իմ խօսքերս լաւ ըմբռնեցէք:

Սիրելիք, Աստուածաշունչ Սուրբ Գրքին մէջ բացի այլ և այլ ժամանակներու և դարերու մէջ պատահելիք աշխարհային դէպքերուն կամ գործուելիք հրաշքներուն վերաբերեալ մարգարէութիւններէն, և բաց ի այլ և այլ ժամանակներու և դարերու մէջ ամբարիշտներուն տըրուելիք պատիժներուն ու պատուհասներուն վերաբերեալ մարգարէութիւններէն, մասնաւորապէս երեք տեսակ կրօնական մեծ մարգարէութիւններ կան, որոնք յատկապէս Աստուծոյ անքննելի երեք մեծ խորհուրդները կը կազմեն, այս երեք տեսակ անքննելի մեծ խորհուրդներուն առաջինը մարդեղութեան խորհուրդն է, և անոր վերաբերեալ մարգարէութիւններն են, երկրորդը մի հօտ և մի հովիւ ըլլալու խորհուրդն է և անոր վերաբերեալ մարգարէութիւններն են, երրորդը դատաւորան ըլլալու խորհուրդն է և անոր վերաբերեալ մարգարէութիւններն են, բայց պէտք է գիտնանք որ այս երեք տեսակ կրօնական մեծ ու անքննելի խորհուրդներուն վերաբերեալ մարգարէութիւնները մէկդմէկու հետ հիւսուած են, այնպէս որ եթէ մէկը մասնաւորապէս Աստուծոյ շնորհք մը չունենայ, կարելի չէ որ այս մարգարէութիւնները մէկդմէկէ որոշելու և պէտք եղածին պէս ուղիղ բացատրելու կարողանայ, չէ թէ ուրիշները, նոյն իսկ մար-

գարէնութիւնները շարադրող մարգարէներն ալ, իրենց գրած մարգարէնութիւններուն իմաստը և մեկնութիւնը չեն հասկցեր, զորօրինակ. իշխան մը թէ որ իր ծառային ըսելու ըլլայ թէ այս ինչ մարդը կանչէ որ քովս գայ, թէ և ծառան իշխանին հրամանը կատարելու համար իշխանին ուղած մարդը կը կանչէ, բայց իշխանին միտքը, նպատակը և խորհուրդը չի հասկնար, թէ իշխանը մարդը ինչու համար կանչել կուտայ, բան մը պիտի տայ. անոր, կամ բան մը պիտի պահանջէ այն մարդէն, չի հասկնար, այսպէս ալ մարգարէները ինչ որ գորեցին, Աստուծոյ հրամանաւ գրեցին, և սուրբ հոգիէն շարժեալ խօսեցան, (տես երկրորդ թուղթ Պետրոսի առաջին գլուխը 21 համարը), բայց իրենց գրութեանը իմաստը և Աստուծոյ խորհուրդը չը հասկցան, թէ Աստուած ինչ նպատակաւ գրել կուտայ այն խօսքերը, զորօրինակ. Դաւիթ մարգարէն կըսէ թէ, « ծակեցին զձեռք իմ և զոտս իմ, և թուեցին զամենայն ոսկեբոս իմ, նոքա հայեցան և տեսին զիս » (տես Սաղմոս քսանը մէկ գլուխը) : Բայց աշխարհաբառին մէջ (քսան երկու գլուխը) : Ըսել կուզեմ թէ՝ Դաւիթ այս խօսքերը գրած ատենը, այս խօսքերուն իմաստը չը հասկցաւ, միայն թէ Աստուծոյ հրամանը կատարելու համար գրեց, և հրեաներն ալ մինչեւ ցայժմ այս խօսքերուն իմաստը չեն հասկցեր, և առաքեալներն ալ Յիսուսէն լսեցին և սուրբ հոգիէն հասկնալով քարոզեցին թէ՝ այս խօսքերը Յիսուսի խաչելութեան վրայ գրուած էր, նաեւ Երեմիա մարգարէն այսպէս կը գրէ. « Կացուց զիս ի վերայ իշխանութեանց, խել և բրել յատակել և նորոգանել, տնկել և չինել, տես Երեմիա առաջին գլուխը, տասը համարը » : Բայց այս խօսքերուն իմաստը ոչ գրողը հասկըցաւ և ոչ ալ մինչեւ հիմա կարգսօցողները հասկցած են : Այս խօսքերը մի հօտ և մի հովիւ ըլլալու խորհուր-

դին համար Աստուած գրել տուաւ, ըսել կուզեմ թէ ինչպէս որ մարգարէները իրենց գրութեանը իմաստը չը հասկցան՝ այնպէս ալ առաքեալները մի հօտ և մի հովիւ ըլլալու խորհուրդին վերաբերեալ մարգարէնութիւնները և անոնց իմաստը կատարեալպէս չը հասկցան, թէպէտ և սուրբ հոգւոյն շնորհքը առին, բայց միայն Յիսուսի որդի Աստուծոյ ըլլալը հաստատելու համար պէտք եղած քարոզութիւնները ընելու կարողացան, իրենց որչափ որ գիտնալ պէտք էր. այնչափ գիտցան, բոլոր մարգարէնութիւններուն իմաստը ամբողջովին չգիտցան և չհասկըցան, այս պատճառաւ Պետրոս առաքեալը ըսաւ թէ՝ ամէն մարգարէնութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի, տես Պետրոսի երկրորդ թղթոյն առաջին գլուխը քսան համարը : Ամէն մարգարէնութիւններուն մեկնութիւնը չը հասկցուիր ըսելու տեղ, ամէն մարգարէնութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի կըսէ. վասն զի թէ որ չհասկցուիր ըսէր, թերեւս այն ժամանակ հաւատացեալներէն ըսողներ կը լինէին իրենց, թէ դուք ինչպէս առաքեալներ էք որ՝ բոլոր մարգարէնութիւններուն մեկնութիւնները չէք հասկնար, զորօրինակ. թէ որ մէկէ մը բան մը կուզես և անիկա տալու կամք չունենայ, չունիմ կըսէ, չըսեր թէ ունիմ և չեմ տար, այսպէս ալ Պետրոս առաքեալը փոխանակ ամէն մարգարէնութիւններուն մեկնութիւնները չը հասկցուիր ըսելու տեղ՝ ամէն մարգարէնութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի կըսէ, ինչու որ մի հօտ և մի հովիւ ըլլալու խորհուրդին տեղեկութիւն չունէին, վասն զի անոնց որչափ որ գիտնալ պէտք էր Աստուած այնչափ գիտցուց : Ուրեմն գիտնանք որ բոլոր մարգարէնութիւններն ալ մեկնութիւններ ունին ու պիտի կատարուին, այս պատճառաւ Փրկիչը ըսաւ թէ՝ « Հովտ մը որ նշանախեց մի է ոչ անկանիցի յօրինացն և ի մարգարէից, մինչեւ ամենայն եղիցի »,

ըսել ուզեց թէ մարգարէութիւններուն ամենէն պզտիկ խօսքն ալ պիտի կատարուի, պարապ չպիտի ելլէ, և վերջապէս թէ մարգարէները և թէ առաքեալները բոլոր մարգարէութիւններուն մեկնութիւնները ամբողջովին չի հասկցան և չի գիտցան, Տէրը որչափ որ գիտցուց այնչափ գիտցան, որովհետեւ անոնց՝ այնչափ գիտնալ պէտք էր, բայց Յիսուս Փրկիչը, ինքը Աստուած և Աստուծոյ որդի ըլլալուն համար բոլոր մարգարէութիւններուն ամբողջ մեկնութիւնները գիտցաւ: Այժմ այս խօսքերուս ճշմարիտ ըլլալը լաւ հասկցնելու համար մէկ երկու հատ յարմարաւոր առակներ պիտի ըսեմ, որպէս զի աղէկ մը խելքերնիդ հասնի....:

Ժամանակաւ խիստ շատ իմաստուն և օրէնսգէտ թագաւոր մը կար որ բոլոր ուսումնականները իրեն կանչելով ըսաւ թէ, ես բան մը խորհրդ եմ, իմ խորհուրդս ձեզի պիտի յայտնեմ, վերջը այն թագաւորը երեք թել ձերմակ դերձան մէկզմէկու հետ հիւսել տուաւ այն ուսումնականներուն, և հիւսել տալէն վերջը այն հիւսուած թելերուն մէկ կողմի ծայրերնին գոյնզգոյն ներկել տուաւ, մէկ թելին ծայրը կարմիր, մէկինը կանանչ և մէկինը սեւ, և վերջէն ուսումնականներուն ըսաւ. ով որ հիւսուած թելերուն չի ներկուած կողմէն գիտնալու ըլլայ թէ ծայրը կարմիր թելը որն է, ծայրը կանանչը որն է և ծայրը սեւ թելը որն է, այսպէս եթէ ձեր մէջէն մէկ մը ներկուած թելերը ճշգրտութեամբ մէկզմէկէ որոշելու ըլլայ այն մարդը ինծի յատուկ փութանորդ պիտի ըլլայ, վերջը ուսումնականները շատ մը գիտողութիւններ ըրին, շատ խորհեցան և շատ քննեցին, բայց չը հասկցան և ըսին թէ՝ այս բանը ամենեւին չի հասկցուիր, ինչու որ թելերը մէկզմէկու հիւսուած են, վերջը թագաւորը ըսաւ թէ՝ ուրեմն մուկետիկ կանչել տուէ՛ք, ո՛վ որ այս բանը գիտնայ ինծի յատուկ

փութանորդ պիտի լինի: Վերջապէս մուկետիկ կանչել տուին, բայց մէկը չի գտնուեցաւ որ գործը հասկնալու կարող ըլլար: Վերջը աղքատ հովիւի մը տեսլեանը մէջ երեք անգամ այսպէս ըսուեցաւ, դուն գնա ըսէ թէ՝ ես այդ բանը գիտնալու կարող եմ, վասն զի երբոր դուն թելերը տեսնես, ծայրը կարմիր, թելին ծայրը քու աչքերուդ կարմիր պիտի երեւի, ծայրը կանանչ թելինը՝ կանանչ և ծայրը սեւ թելինը՝ սեւ պիտի տեսնես, վերջը այն հովիւը իւր հովուական գաւազանը ձեռքը առած՝ իւր հովուական հագուստներովը գնաց պէտք եղած տեղերը խօսեցաւ թէ այն հիւսուած թելերը ես մէկզմէկէ որոշելու կարող եմ, վերջը այն հովիւին խօսքերը լսողները անոր վրայ խնդալով ծաղր ըրին, և կըսէին թէ՝ այս հովիւը կատարեալ ապուշ է, և բոլորովին յիմար է, վասն զի այնչափ երեւելի ուսումնականներ կան և լեղուագէտներ կան և չեն հասկընար, այսինքն այն հիւսուած թելերը մէկզմէկէ որոշելու կարող չեն ըլլար և նոյն իսկ, քանի որ այն հիւսուած թելերը հիւսողներն ալ այն գործը չի հասկցուիր ըսին, այս թշուառ հովիւը ուր կը մնայ որ բոլորովին ագէտ և ցնորած մարդու մը կը նմանի, վերջապէս անիրաւ չարագործները ամէնքն ալ կըսէին թէ՝ կարելի չէ՝ որ այս յիմար հովիւը այն հիւսուած թելերը մէկզմէկէ որոշելու կարող ըլլայ, և հովիւն ալ կըսէր թէ եղբայրներ, ինչո՞ւ համար զիս զուր տեղը պարսաւելով կը նախատէք, չէ՞ք գիտեր որ Մովսէս մարգարէն ալ հովիւ էր, սակայն Աստուած անոր ձեռքովը Իսրայելացիները նգիպտոսէն հանեց, նմանապէս Դաւիթն ալ հովիւ էր, բայց Աստուած մարգարէ և թագաւոր ըրաւ, վասն զի Աստուած ագէտները և հովիւները կընտրէ որ ուսումնականները և գիտնականները չի հպարտանան, վասն զի Աստուած իմաստութեամբ իւրով իմաստութիւն աշխար-

հիս այսորիկ յիմարեցոյց, և վերջապէս երբոր այն հովիւին խօսքերը թազաւորին պատմուեցան, թազաւորը այն հովիւը կանչել տուաւ և հովիւը այն հիւսուած թելերուն չը ներկուած կողմը տեսածին պէս պատմեց, կարմիրն այս է, ըսաւ այն՝ ըսած թելին ծայրը կարմիր մեղանով կարմրեցուցին, նոյնպէս ալ կանանչ ըսածը՝ կանանչ, և սեւ ըսածը՝ սեւ մեղանով սեւեցուցին, վերջը հիւսուած թելերը քակեցին մէկգմէկէ. որոշեցին անոր ըսածին պէս ելաւ, կարմիր ըսածին միւս ծայրը կարմիր ելաւ, կանանչ ըսածին ալ կանանչ, սեւ ըսածին ալ սեւ: Այն ատեն բոլոր գիտնականները և ուսումնականները զարմանալով զարհուրեցան և ափ ի բերան ըլլալով՝ ապշեցան, և այն ժամանակը բոլոր անիրաւ չարախօսներուն բերաններին գոցուեցան, և այն աղքատ հովիւը թազաւորին փոխանորդ ընտրուեցաւ և բոլոր իշխանները անոր հնազանդեցան, տես Նոայեա քառասունը ինը գլուխը եօթը համարը: Այսպէս ալ այս երեք տեսակ գլխաւոր մարգարէութիւնները Աստուած ամենաբարին տարբեր տարբեր դարերու մէջ, տարբեր տարբեր անձնաւորութիւններու հիւսել տուած է որ բաց ի Աստուծմէ՝ ամենեւին մէկը կ'սրող չըլլար անոնց ինչ ըլլալը հասկնալու, Աստուած որու որ յայտնելու ըլլայ՝ միայն այն կը գիտնայ անոնց ինչ ըլլալը:

Այսու ամենայնիւ կուգեմ ըսել թէ՝ ինչպէս որ այն բարեխնամ թազաւորը իւր իմաստութեամբը այն երեք տեսակ թելերը մէկգմէկու հետ հիւսել տուաւ, այնպէս որ հիւսողներն ալ այն թելերը մէկգմէկէ որոշելու չը կարողացան, այսպէս ալ Աստուածաշուկին մէջ մասնաւորապէս բովանդակուած երեք տեսակ գլխաւոր կըրօնական մեծ ու անքննելի մարգարէութիւնները գրող մարգարէներն ալ այս թելերը հիւսողներուն պէս երեք տեսակ մարգարէութիւնները մէկգմէկէ որոշելու չը կա-

րողացան, վասն զի Աստուած այնպէս տնօրինեց, ծայրը կարմիր ներկուած թելը՝ Գրիստոսի վերաբերեալ մարգարէութիւնները կը նշանակէ. որ անոնք կատարուեցան, վասն զի Գրիստոս իւր սուրբ արիւնովը խաչափայտը կարմրեցուց, և ծայրը կանանչ ներկուած թելը՝ մի հօտ և մի հովիւին վերաբերեալ մարգարէութիւնները կը նշանակէ. որ անոնք չը կատարուեցան տակաւին, և նոր պիտի կատարուին, վասն զի երբոր մի հօտ և մի հովիւ ըլլայ բոլոր երկրին վրայ, Աստուածապաշտութիւնը նորոգուելով պիտի ծաղկի և գարնան ծառերուն պէս կանանչնալով՝ արդիւնաւոր պիտի ըլլայ, ըստ այնմ թէ «Ծագեացի յաւուրս նորա արդարութիւն բազում, և բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին», և ծայրը սեւ ներկուած թելը՝ դատաստանին վերաբերեալ մարգարէութիւնները կը նշանակէ, վասն զի դատաստանին օրը մեղաւորներուն և անիրաւներուն համար սեւ օր պիտի ըլլայ, որովհետեւ անոնք անմարելի կրակով պիտի այրին, որ ունիցի ականջս՝ լսելոյ լուիցէ, անդ եղիցի լալ և կրճտել ատամանց: Այս խօսքերուս ճշմարիտ ըլլալը լաւ հասկնալու համար այժմ ուրիշ յարմարաւոր առակ մըն ալ պիտի ըսեմ, որպէս զի լաւ խելքերնիդ հասնի, և որպէս զի ձեր մտաց մէջ լաւ տպաւորուի, որ ուրիշներուն ալ քարոզելու կարող ըլլաք:

Ժամանակաւ պարզ, միաւիտ, արդար, առաքինի և բարեպաշտ ճանապարհորդ մարդ մը տեղ մը գացած ժամանակը ճանապարհին վրայ ոսկի թափ մը այսինքն գաւաթ մը գաւա, և այն թափն մէջի կողմը այսպէս գրուած էր. կոյր եղողները թէ որ այս թափն ջուր խմելու ըլլան պիտի լուսաւորուին, բայց այն թափը մարդոց չէնք չէր, որովհետեւ Աստուած իւր ձեռքերովը չինած էր այն ոսկի թափը, որ զոյգ էր և մէկգմէկու փակցուած, այնպէս որ մարդ կարող չէր այն թա-

աին զոյգ ըլլալն հասկնալու, վասն զի խիստ շատ վարպետութեամբ շինուած էր, վրայի թասին մէջ ինչպէս որ ըսի՝ այնպէս գրուած էր, կոյր եղողները թէ որ այս թասէն ջուր խմելու ըլլան՝ պիտի լուսաւորուին, և այն հրաշալի զոյգ թասին տիպը այսինքն դուրսի կողմէն այսպէս գրուած էր թէ՝ որոնք որ այս թասէն ջուր խմելէն վերջը և լուսաւորուելէն վերջը թէ որ նորէն կամ քովին անհրաւրութիւններու և անօրէնութիւններու մէջ ընկնին, և առանց զղջալու իրենց չարութիւններն չարունակեն՝ այնպիսիները յաւիտեանականութեան մէջ անմարելի կրակներով պիտի այրին, և տիպի թասին մէջի կողմը այսպէս գրութիւն մը կար որ չէր տեսնուեր, գիտածը այս էր թէ. եթէ տգէտները այս այս թասէն ջուր խմելու ըլլան՝ իմաստուն պիտի ըլլան, Աստուած այս թասերը իւր ձեռամբը շինած էր և գիրերը իւր ձեռամբը գրած էր, և երկու կողմէն գիր ունեցող թասը միւս թասին տիպը փակցուցած էր, ու մէջը գրուած թասին շրթունքները, տակի թասին շրթունքներուն վրայ դարձունելով մէկգմէկու հետ փակցուցած էր, այնպէս որ բնաւ չէր գիտցուէր այն թասին զոյգ ըլլալը, վասն զի այն թասին չէնքը Աստուածային չէնք մ'էր, խիստ շատ վարպետութեամբ նուրբ և յարմար ձեւով շինուած էր, Աստուած այն թասը շինելէն յետոյ, հրեշտակի մը յանձնեց և պատուէր տուաւ թէ՝ այս թասը տար այսինչ տեղը ճանապարհին վրայ գիր, և հրեշտակը այնպէս ըրաւ, բայց թասին զոյգ ըլլալը հրեշտակն ալ չը գիտցաւ, և այն բարեպաշտ մարդը, այն թասը գտնելուն համար շատ ուրախացաւ, և մէջի գիրը կարդալով հասկցաւ և այն թասովը հարիւրաւոր կոյրերու ջուր խմցունելով լուսաւորեց, վերջապէս այն ասկի թասը հազարաւոր արդարներու ձեռքէն անցաւ, բայց բնաւ երբէք մարդ մը կարող չեղաւ, այն ոսկի

թասին զոյգ ըլլալը հասկնալու, որովհետեւ Տէրը այնպէս տնօրինած էր, և այսպէս հարիւրաւոր հազարաւոր տարիներ անցնելէն յետոյ, այն ցեղէն արհեստով ոսկերիչ երիտասարդի մը տեսիլքին մէջ Աստուած յայտնի ըրաւ ըսելով թէ՝ ձեր ոսկի թասին տակը ոսկի թաս մը եւս փակցուած է, այն թասերը մէկգմէկէ զատեա և անոնց մէջի ծածկուած գրութիւնը կարդալով ժողովուրդներուն քարոզես, որպէս զի ժողովուրդները այդ թասին յարգը գիտնալով՝ այն գրութիւններուն համեմատ կենցաղավարելու աշխատին, և որպէս զի ժողովուրդները նորէն լուսաւորելով՝ թէ աստ և թէ հանդերձելու մի երջանիկ ըլլալու աշխատին, վերջը այն ոսկերիչն լուսնի երջանիկ ըլլալու աշխատին, վերջը այն ոսկերիչն այնպէս ըրաւ, այն ոսկի թասերը մէկգմէկէ զատեց և անոնց մէջի ծածուկ գրութիւնները անտնողները և լսողները զարմացան և սքանչացան ապշեցան և հիացան ըսելով թէ ինչպէս մենք այսչափ ժամանակ չենք իմացեր այս բաները, և ինչպէս մեր նախնիքները այսչափ հարիւրաւոր հազարաւոր տարիներ այս թասը գործածեցին և այս թասին զոյգ ըլլալը չի հասկցան, վերջապէս այն ոսկեհատեա տգէտ եղողներն ալ միւս թասէն ջուր խմելով՝ իմաստուն կըլլային:

Այս առակին համառօտ մեկնութիւնը այս է, այն ոսկի թասը շինողն արդէն Աստուած էր, և ոսկի թասը Աստուածաշունչ Սուրբ Գիրքը կը նշանակէ, այն հրեշտակը որ Աստուծոյ հրամանովը ոսկի թասը տարաւ և ճանապարհին վրայ դրաւ, մարգարէները կը նշանակէ, և թասը գտնողը առաքեալները կը նշանակէ, վրայի թասին մէջի գիրը Բրիտանոսի վերաբերեալ մարգարէութիւնները են, միւս թասին դուրսի կողմի գրութիւնը դատաստանի վերաբերեալ մարգարէութիւնները կը նշանակէ, և նոյն թասին մէջի ծածուկ գրութիւնները մի հօտ և մի հովիւին վերաբերեալ մարգարէութիւններն

են, ինչպէս որ այն հրեշտակը թէեւ այն դասը տարաւ, ճանապարհին վրայ դրաւ, բայց թասին զոյգ ըլլալը և մէջի ծածուկ գրութիւնը չի գիտցաւ, այնպէս ալ մարգարէները թէեւ սուրբ հոգիէն շարժեալ և Աստուծոյ հրամանէն ստիպեալ այն մարգարէութիւնները գրեցին, սակայն մարգարէութիւններուն ամբողջ մեկնութիւնները չը գիտցան, և երեք մասնաւոր և գլխաւոր կրօնական մեծ մարգարէութիւնները մէկգմէկէ որոշելու չի կարողացան, վասն զի Տէրը այնպէս անօրինած էր և ինչպէս որ այն ոսկի թասը գտնողը և մինչեւ այն ժամանակը գործածողները այն թասին զոյգ ըլլալը, և մէջի ծածուկ գրութիւնները չը գիտցան, այսպէս ալ առաքեալները և մինչեւ ցայժմ Սուրբ Գիրքը կարդացողները, քարոզողները, երեք տեսակ մասնաւոր և գլխաւոր կրօնական մեծ մարգարէութիւնները կատարեալապէս մէկըգմէկէ որոշելու չի կարողացան, և պէտք եղածին պէս Սուրբ Գիրքին իմաստը ամբողջովին չի հասկցան, վասն զի Աստուծոյ այնպէս անօրինած էր, և ինչպէս որ Աստուծոյ շատ ժամանակ անցնելէն յետոյ, այն ոսկի թասին զոյգ ըլլալը այն ոսկերիչ երիտասարդին յայտնի ըրաւ տեսիլքով, նոյնպէս ալ Տէրը երբոր մի հօտ և մի հովիւը ընելու բարեհաճի, մի հօտ և մի հովիւին վերաբերեալ մարգարէութիւններուն իմաստը իրեն ընտրած մարդուն յայտնի պիտի ընէ, որ այն մարդը Քրիստոսի մասնաւոր փոխանորդը և առաքեալը ըլլալով՝ Քրիստոսի շնորհիւ և հրամանաւ եկեղեցիներուն մէջ գտնուած բաժանները վերցնելով և եկեղեցիները մէկգմէկու հետ միացնելով մի հօտ և մի հովիւը պիտի ընէ:

Զորօրինակ, Յիսուսի ծննդեանը համար այսպէս մարգարէութիւն կար թէ՛ կոյսը պիտի յղանայ. և որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը էմմանուէլ պիտի կոչուի,

տես Եսայեայ եօթը գլուխը տասնընորս համարը. թէեւ այսպէս գրուած էր՝ բայց այս բանը քանի տարիէն վերջը պիտի ըլլար, և կամ թէ այն կոյսը որ ցեղէն պիտի ընտրուէր և կամ թէ այն կոյսին անունը ինչ պիտի ըլլար, յայտնի չէր, վասն զի Տէրը յայտնի չըրաւ, մինչև որ Փրկիչը աշխարհ եկաւ, այն ատենը յայտնի եղաւ, այսպէս ալ թէեւ մի հօտ և մի հովիւ ըլլալու վրայ Աստուծոյ հրամանաւ մարգարէութիւններ եղած են, բայց մի հօտ և մի հովիւը Քրիստոսի աշխարհ գալէն քանի տարի վերջը պիտի ըլլար կամ թէ՛ մի հօտ և մի հովիւին առաջնորդը ո՞ր ազգէն պիտի ընտրուէր, և կամ թէ անոր անունը ինչ պիտի ըլլար, յայտնի չէր, վասն զի տէրը յայտնի չըրաւ, երբոր մի հօտ և մի հովիւ ըլլայ, այն ատենը յայտնի կ'ըլլայ:

Զորօրինակ. Փրկիչը մէկ պարագային մէջ այսպէս ըսաւ. ամենքին որք յառաջ գան զիս՝ եկին գողք էին և աւազակք, տես Յովհաննու տասը գլուխը ութը համարը, այս խօսքերով հասկըցնել ուզեց թէ ինձմէ առաջ եկող մարգարէները իրենց քարոզութիւններուն և իրենց ըրած մարգարէութիւններուն իմաստը չի հասկըցան, միայն թէ սուրբ հոգիէն շարժեալ խօսեցան գրեցին գնացին:

Զորօրինակ, ժամանակաւ հայ մը ի մանկութենէ քիւրտերուն մէջ մնացած ըլլալուն համար հայերէն խօսիլ ընաւ չէր գիտեր, վերջը այն մարդը ողորմութիւն հաւաքելու համար քաղաք մը գնաց, բայց որ մէկ դուռը որ կը զարնէր՝ պարապ ետ կը դարձնէին, վասն զի անիկա չարագործ քիւրտ մը կարծելով բան մը չէին տար, վերջը բարեպաշտ իշխան մը այն մարդուն հայ ըլլալը և բարեսէր աղքատ ըլլալը գիտնալով անոր հազուադէպ փոխելով մի քանի հայերէն բառեր վարժեցուց, որ այնուհետեւ ողորմութիւն խնդրած ժամանակը

այսպէս կըսէր, կաղաչեմ եղբայրներ ողորմեցէ՛ք, երանի ողորմածած, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն Լէն. Լէն.:

Այնուհետեւ այն մարդուն առատօրէն ողորմութիւններ կուտային, բայց այն մարդը իր ըսած խօսքերուն իմաստը ինքը չի հասկընալուն համար կերպով մը գոզ կը համարուէր, այսպէս ալ մարգարէները իրենք ուսումնականներ չէին, միայն թէ սուրբ հոգիէն շարժեալ խօսեցան, և իրենց ըրած մարգարէութիւններնուն իմաստը իրենք չհասկընալուն համար Յիսուսին քովը իբր գոզ համարուեցան, այս պատճառաւ Փրկիչը ըսաւ թէ՛ ամենեքին որք յառաջ գան՝ զիս եկին գողք էին և աւաղակք, և վերջապէս Փրկիչը բոլոր մարգարէութիւններուն ամբողջ մեկնութիւնները հասկցաւ և այս պատճառաւ ըսաւ թէ «հովտ մի որ նշանախեց մի է ոչ անկանիցի օրինաց և ի մարգարէից, մինչեւ ամենայն եղիցի: Մի հօտ և մի հովիւին ըլլալը այս հետեւեալ առակին ալ կը նմանի:

Ժամանակաւ ողորմած, գթած, մարդասէր և բարեխնամ ինքնակալ Թագաւոր մը կար, որ մէկ հատիկ սիրելի որդի մը և հաւատարիմ ծառայ մը ունէր, և այն Թագաւորանիստ քաղաքէն բաւական հեռու քաղաք մը կար, որ այն քաղաքին բնակիչները բոլորն ալ աղքատութիւններու և թշուառութիւններու մէջ կը տառապէին, այս պատճառաւ այն բարեխնամ Թագաւորը իւր հաւատարիմ ծառան՝ շատ օգտակար պատուէրներով այն քաղաքը զրկեց, որ գնաց այն քաղաքին մէջ Թագաւորին հրամանները քարոզելով ըսաւ. Թագաւորը այս քաղաքին բնակիչներուն առանց տոկոսի՝ պարտամուրհակով ստակ պիտի տայ, որպէս զի ժողովուրդները իրենց դրամազուլու ընելով ժամանակ մը ապրին, մինչև որ հարստանան, այժմ Թագաւորին հրամանը այս է: Որոնք որ առանց տոկոսի պարտամուրհակով ստակ առ-

նել կուգին՝ թող գան որ անուաններնին գրեմ, և ցուցակը Թագաւորին տանիմ, վասն զի ձեզի տրուելիք ստակը Թագաւորը իր որդւոյն հետ ձեզի պիտի ղրկէ. այնուհետեւ շատերը իրենց անուանները գրել տուին, վերջը այն հաւատարիմ ծառան այն գրուածներուն ցուցակը տարաւ Թագաւորին տուաւ, այնուհետեւ այն բարեխնամ Թագաւորը իր որդւոյն հետ բեռներով ոսկի ղրկեց, որ տարաւ այն քաղաքը պարտամուրհակներով բաժնեց, ոմանք ամէն մէկերնին հազարական ղուրուշ առին, ոմանք ալ ամէն մէկերնին երկու հազարական ղուրուշ առին, և ոմանք ալ իրենք զիրենք հարուստ ձեւացնելով՝ բնաւ ստակ չառին, և առնելու գիշում չըրին, մենք պարտամուրհակով ստակ չենք առներ ըսին: Վերջապէս երկու տեսակ բաժնեց այս ստակները, ոմանց հազարական ղուրուշ և ոմանց ալ երկու հազարական ղուրուշ բաժնելով և պատուէրները տալով պարտամուրհակները առաւ գնաց: Այսպէս շատ ժամանակ անցնելէն յետոյ դարձեալ այն քաղաքին բնակիչները անպատմելի թշուառութիւններու և քաւորութիւններու մէջ տառապիլ սկսան, իսկ այն բարեխնամ Թագաւորին հաւատարիմ ծառան մեռած էր և անոր տեղը ուրիշ հաւատարիմ ծառայ մը ընտրած էր, և այն Թագաւորը իւր երկրորդ հաւատարիմ ծառային հետ նորէն բեռներով ոսկի ղրկեց այն քաղաքը, և այսպէս պատուէր տուաւ. որոնք որ ամէն մէկերնին հազար ղուրուշ պարտք ունին՝ այնպիսիներուն ամէն մէկերնուն երկու հազար ղուրուշ եւս տաս, և հին պարտամուրհակները պատուելով՝ երեք հազար ղուրուշնոց պարտամուրհակներ առնես, և որոնք որ ամէն մէկերնին երկու հազարական ղուրուշ պարտք ունին՝ հազարական ղուրուշ եւս տալով՝ երեք հազարի պարտամուրհակներ առնես, բայց որոնք որ բնաւ պարտք չունին, այնպիսիներուն ալ ա-

մէն մէկերնուն երեք հազարական զուրուշ տալով՝ երեք հազար զուրուշնոց պարտավորակներ առնես, որպէս զի ամենքնուն ալ պարտքերնին հաւասար ըլլայ, և պատուէրներ տաս որ դրամագլուխնին չի վատնեն, այսինքն հաւատչիին հաստատ պահեն, վասն զի երբոր ես ուզելու ըլլամ՝ նորէն իմ որդիս պիտի զրկեմ, և իմ առնելիքներս պիտի պահանջեմ, և այն երկրորդ ծառան թագաւորին հրամանին հնազանդելով այնպէս ըրաւ, և այն բարեխնամ թագաւորը իւր առաջին զորկած ծառային բրդեղէն հագուստներ հագցուցած էր, և իրեն որդւոյն մետաքսեղէն հագուստներ հագցուցած էր, բայց վերջի զրկած երկրորդ ծառային բամպակեղէն հագուստներ հագցուցած էր, ահաւասիկ մի հօտ և մի հովիւին ըլլալը այս առակին ալ կը նմանի, և այս առակին համառօտ մեկնութիւնը այս է:

Այն բարեխնամ թագաւորը Աստուած է, և քաղաքն ալ այս աշխարհս է, քաղաքին թշուառ բնակիչները այս աշխարհին ժողովուրդներն են, և այն առաջին բրդեղէն հագուստներով ծառան Մովսէս մարգարէն էր և անոր ձեռքովը եղած քարոզութիւնները կը նշանակէ, մետաքսեղէն հագուստներով որդին Յիսուս Փրկիչը և անոր քարոզութիւններն են, և բամպակեղէն հագուստով ծառան «մի հօտ և մի հովիւին» առաջնորդը և անոր քարոզութիւններն են, և ինչպէս որ այն թագաւորին որդին վերջը իւր առնելիքները պիտի պահանջէր, այսպէս ալ Յիսուս Քրիստոս Փրկիչը վերջը դատաստան պիտի ընէ, և ամէն մէկերնուն իրենց գործքերնուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ...: Որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ:

Տէրը արդարութեան և ճշմարտութեան պաշտպան ըլլայ. ամէն:

Մնամ մշտնջենաւոր զոհ և կենդանի նահատակ Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ անձնուէր մշակ ՎԱՀԱՆ ՔԱՀ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ

Զմեկածագցի

Ս. Փրկիչ Ազգ. Հիւանդանոց

1909 Մարտ 7

Վ

Վահան քահանային ձայնը լսեցէք
Հրաւերը մի մերժէք ընդունեցէք
Արդարութիւնը միշտ սրտով սիրեցէք
Սուրբ ճշմարտութիւնը ամուր բռնեցէք:

Ա

Աստուածային պատգամները գրեցի
Պաշտօնական մարմիններու խաւրեցի
Ուշադրութիւննին հրաւիրեցի
Նըկատողութեան առէք աղաչեցի:

Հ

Հակառակորդներուս միշտ հաւատացին
Ճշմարտութիւնը յայտնապէս ատեցին
Անիրաւութեամբ զիս դատապարտեցին
Խաւարը սիրելով լոյսը մերժեցին:

Ա

Անիրաւներէն ես միշտ հաւածուեցայ
Խիստ դառն վիշտերով շրջապատուեցայ
Բայց Աստուծոյ շնորհիւր զօրացայ
Զարչարանքի տոկալու կարողացայ:

Ն

Նշանաւոր ողբեր շարադրեցի
Կրօնական ժողովին ուղարկեցի
Իմ խընդիրս քննեցէք աղաչեցի
Բոլորովին ես ապարդիւն մնացի:

Քրիստոսի խօսքերը քարոզեցի
Հաւատացողները ուրախացուցի
Մի հօտ մի հովը բացատրեցի
Պարտաւորութիւններըս կատարեցի :

Ա.

Անիրաւները եղկելոյս բարկացան
Ճշմարիտ խօսքերուս հակառակեցան
Ատելութեամբ նախանձութեամբ լեցուեցան
Զիս դատապարտելու միաբանեցան :

Հ.

Հակառակորդներս զիս զրպարտեցին
Մոլորեցուցիչ վարդապետ կոչեցին
Արդարութեան ձայնը չը ճանաչեցին
Զիս սըտախօս մեծ յիմար մը կարծեցին :

Ա.

Աստուած վերէն օգնութիւն պիտի ընէ
Արդարութիւնը յայտնի պիտի ընէ
Բոլոր ազգերը ազգ մը պիտի ընէ
Բռնութիւնը բնաջինջ պիտի ընէ :

Ն.

Նոր Յոգնան մը պիտի լինիմ այն ատեն
Այսպէս քարոզեցի ես ամէն ատեն
Անիրաւները թող նորէն զիս ատեն
Ուղածնուի չափ ամբաստանեն զրպարտեն :

Ա.

Անխիղճները ամթով պիտի մնան
Պատժուելով աչքերնին պիտի բանան
Անիրաւ ըլլալնին պիտի հասկընան
Սըխալ ճանապարհէն ետ պիտի դառնան :

Յ.

Յիսուսին խօսքերը պիտի կատարուին
Խռովութիւնները պիտի վերցուին
Բոլոր ազգերը պիտի լուսաւորուին
Մէկ օրէնքով պիտի կենցաղավարուին :

Ի.

Իմ գրած գիրքերըս սիրով կարդացէք
Պարունակութիւններուն հաւատացէք
Կարդացածնուդ իմաստը լաւ հասկըցէք
Հասկըցածնիդ այլոց բացատրեցէք :

Ն.

Նոր հրաշք մը պիտի գործէ Յիսուսը
Պիտի ծաղկեցունէ նորատունկ բոյսը
Փառքով պիտի պըսակէ անոր յոյսը
Զեր սիրտերէն վերցուցէք տարակոյսը :

Խ.

Խաղաղութիւնը շատ պիտի բազմանայ
Խըտրութիւնը պիտի ոչընչանայ
Գայլը գառնուկին պիտի ընկերանայ
Առիւծը եզին հետ պիտի քնանայ :

Ն

Նոր սիրտ պիտի տրուի բոլոր մարդկութեան
Սիրահար պիտի ըլլան արդարութեան
Զը պիտի հետեւին անբարշտութեան
Քարոզիչ պիտի լինին ճշմարտութեան :

Պ

Պատըս պիտի տեսնէ քրիստոս Տէրը
Պիտի խայտառակէ անիրաւները
Ուրախ պիտի ընէ բարեսէրները
Գրութիւններու հաւատացողները :

Ի

Իմ խօսքերս անպիոնէն լսուեցան
Այն ատենին թերթերուն մէջ գրուեցան
Թէև կարդացողները չը հասկըցան
Բայց կը բաւէ որ իմ ձայնըս իմացան :

Ր

Րաբունապետ Յիսուս քրիստոս Տէրը
Ազդ մը պիտի ընէ բոլոր ազգերը
Պիտի կատարէ իր խոստացածները
Մի հօտ մի հովիւին բոլոր խօսքերը :

Ը

Ընթերցողներ գուք բնաւ մի զարմանաք
Աստուծոյ նոր հրաշքը պիտի տեսնաք
Ըսքանչելի կերպով պիտի հիանաք
Նոր Յովնան ըլլալըս պիտի հասկնաք :

Ա

Աստուած միշտ տկարները ընտրեր է
Մարգարէներ Առաքեալներ ըրեր է
Իրեն կամքը անոնց յայտնի ըրեր է
Զօրաւորները ամօթով ըրեր է :

Յ

Յիսուսին խօսքերը սիրով յարգեցէք
Արդարութեան համար միաբանեցէք
Մաքուր սրտով Աստուծոյ աղօթեցէք
Հաւատքով օգնութիւնը խնդրեցէք :

Ս

Սուգերնիս ցընծութեան պիտի դարձունէ
Աստուած մեզ շատ պիտի ուրախացունէ
Ճշմարտութիւնը պիտի փայլեցունէ
Արդարութիւնը պիտի ծաղկեցունէ :

Է

Էմմաուս գնացողները յիշեցէք
Այս խօսքերս միշտ միտքերնիդ պահեցէք
Ամէն տեսակ մեղքերէն զգուշացէք
Անկեղծ սրտով միշտ մէկլմէկ սիրեցէք :

Հազար ինը հարիւր և ինը թուին
Մարտ ամսուն և լման քսաներկուքին
Զայս գրեցի Մաղկազարդի կիւրակին
Սուրբ Փրկիչ Հիւանդանոցը Ազգային :

Մի հօտ և մի հովիւի խնդրոյն վերաբերեալ յայտա-
բարութիւնները ըրած ըլլալու առթիւ խիստ շատ ծանր
և անտանելի նախադիմներ, տառապանքներ, վիշտեր
և յուզմունքներ կրած ըլլալս անշուշտ հետեւեալ ոտա-
նաւորներէս համառօտիւ մը հասկընալով՝ ի սրտէ Աս-
տուծոյ աղօթելու պիտի սկսիք, որպէս զի բարձրեալն
Աստուած օր առաջ արդարութիւնը ծաղկեցունելու և
ճշմարտութիւնը փայլեցընելու բարեհաճի:

ՀԱԳ ՏԱՎԱՄԸԶԸ ԿԵՕՐԷՃԷՔ

ՄԻԼԼԷԹԼԷՐԻ ՇԱԶ ԷՏԷՃԷՔ

ԱՏԷԹԼԷՐԻ ՏԷԿԻՇԷՃԷՔ

ԿԻՏԻՇԼԷՐԻ ՊԻՐ ԷՏԷՃԷՔ

ՀԱԳ ՏԱՎԱՄԸԶԸ ԿԵՕՐԷՃԷՔ

Հ

Հագ Ալլահ պիր միւսիւղաթ իշլէյէճէք
Հիքմէթի միլլէթլէրէ կէօստէրէճէք
Ճիւմլէ միլլէթլէրի տավէթ էտէճէք
Հէփիօինէ պիր եօլ պէեան էտէճէք:

Ա

Ալլահ չօդ սէնէլէր էվվէլ սէօլ վէրմիշ
Էմրինի փէյղամպէրլէրէ պիւտիրմիշ
Միլլէթլէրի պիր էտէճէկիմ տէմիշ
Լագին վագըթլարը պէեան էթմէմիշ:

Գ

Գուլագ վէրին դարտաշարըմ պիզլէրէ
Հագզըն էմրի պէեան էտէմ սիզլէրէ
Լութֆ էտէճէք Ալլահ հէփ միլլէթլէրէ
Պիր եէնի եօլ կէօստէրէճէք անլէրէ:

Տ

Տավամըզը Հագ քէնտիսի կէօրէճէք
Եարամընը պիզէ եթիշտիրէճէք
Սատըզ գուլլարընը սէվինտիրէճէք
Հագսըզլարը չօդ ըրէզիլ էտէճէք:

Ագբլա սըղըշմազ Ալլահըն իշի
Պիր էտէճէք միլլէթլէրին կիտիշի
Պիզէ պէեան էթտի պու կիզլի իշի
Ինանանլարա վերէճէք պագչիշի :

Վ

Վահան փափազ պու սէօզլէրի սէօյլէտի
Եօլսուզլարը եօլա տավէթ էյլէտի
Հագգըն էմիրլէրի պէեան էյլէտի
Քէնտի պօրճունու իճիրա էյլէտի :

Ա

Ագբլազը վիճտանսըզ փէք չօգ հագսըզլար
Հագսըզ եէրտէ օնա խասիմ օլտուլար
Եարալը պաշը հէր տէմ թաշլատըլար
Ինսանլարտան տախի ութանմատըլար :

Մ

Միւճէրրէթ Հագ տավամըզը կէօրէճէք
Ճիւմէ միլլէթլէրի սէվինտիրէճէք
Պիրիպիրի իլէ պիրլէշտիրէճէք
Հէփ քէնտի սէօզլէրի թէքմիլ էտէճէք :

Ը

Ըրէզիլ էտէճէք Հագ եօլսուզլարի
Պիզէ խասիմ օլան չօգ հագսըզլարի
Պաղլաեաճագ չօգ զէհիրլի տիլլէրի
Մէյտանա չըգարաճագ ամէլլէրի :

Զ

Զալիմ հագսըզլար չօգ ութանաճագլար
Հագսըզ օլտուզլարը աննաեաճագլար
Կազէպլէնիպ կէօզլէրի աչաճագլար
Սօնրա փէք չօգ փիւշիւման օլաճագլար :

Ը

Ըրէֆիք օլմանըն չօգ հագսըզլարա
Կէօզլէրի տիւմանլը իմանսըզլարա
Ալլահ ճէզլար վերէճէք օնլարա
Պիզլէրէ խասիմ օլան եօլսուզլարա :

Կ

Կիւզէլճէ հէփ փէյլամպէրլէր եազմըշլար
Միլլէթլէր պիրլէշէճէք աննաթմըշլար
Ալլահըն էմիրլէրի տուեուրմուշլար
Նէ վագըթ օլաճաղը եազմամըշլար :

Է

Էմիր Հագգա հէփ իթաաթ օլանլար
Հէր տէմ աղիզ քիթապա ինանըլար
Հէր թիւրիւ կիւնահլարտան սագընըլար
Փաղիլէթ իշլէմէեէ չալըշըլար :

Օ

Օգուերն աննաեըն պու պէյիթլէրի
Պիր եանա պըրագըն եօլսուզլըզլարի
Գապուլ էտին Ալլահըն էմիրլէրի
Ազիզ փէյլամպէրլէրին եազաըզլարի :

Ր

Րահմ հտէճէք Ալլահ հէփ միլէթլերէ
Պիր եէնի եօլ կէօստերէճէք անլերէ
Իման հտին չիմտի սիզ պու սէօղլերէ
Սօնրատան շահիտ օլունուզ պիղլերէ :

Ե

Էմրի Հագգա իթաաթլըզ էյլէտիմ
Անպիոնտան ըահիպ կիպի վազ վէրտիմ
Միլլէթլերի Հագ պիր հտէճէք տէտիմ
Իշիտէնլէր շահիտ օլուն սիզ տէտիմ :

Ճ

Ճանը կէօնիւլտէն Ալլահա կիւվէնտիմ
Ալլահըն սէօղլերի պէեան էյլէտիմ
Պու սէպէպտէն չօգ էզիեէթլէր չէքտիմ
Հագսըզ ատամլարտան տէլի տէնիլտիմ :

Ե

Էշիթմէտիլէր Ալլահըն սէօղլերի
Հէր տէմ մայթափ էյլէտիլէր պիղլերի
Հագսըզլար մէճնուն ոանտըլար պիղլերի
Ըրէշիլ էյլէտիլէր քէնտիլլերի :

Ք

Քրիստոս քէնտիսի եարտըմ հտէճէք
Էլի իլէ տավամըզ կէօրէճէք
Ճիւմլէ միլլէթլերի սէվիտիլլերէճէք
Հէփ քէնտի սէօղլերի թէքմիլ հտէճէք :

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԻԼԼԵԹԼԵՐԻ ՇԱԶ ԷՏԷՃԷՔ

Մ

Միլլէթլէր պիրլէշիպ շազ օլաճագլար
Պիր պիրլէրինէ գարտաշ օլաճագլար
Քէնտի գըլըճլարընը գըրաճագլար
Հէփ սապան տէմիրլէրի եափաճագլար :

Ի

Իւրիւեամտա Հագտան էմիրլէր ալթըմ
Իւրիւեալարըմա հէր տէմ ինանտըմ
Փէք չօգ նիզամը արզուհալլար եազտըմ
Րուհանի մէճիսիլլերէ եօլլատըմ :

Լ

Լագին օնլար պանա ինանմատըլար
Չօգ հագսըզ խասիմլէրիմէ ույտուլար
Ղաեէթ փէք չօգ ատալէթսիզ օլտուլար
Պէնի պիր եալանճը մէճնուն սանտըլար :

Լ

Լութֆ էյլէտի հէր տէմ հագ Ալլահ պանա
Քէնտի էմիրլէրի պիլտիրտի պանա
Պէեան էթտիմ Օրմանեան փառաւոնա
Արզուհալլար իրսալ էյլէտիմօնա :

Է

Էմրի Հագգա իթաաթսըղըգ Էթտի
Մանսուպունա պագարագ քիպիրլէնտի
Պէնի պիր Եալանճը մէճնուն պէլլէտի
Քէնտի քէնտիսինի ըրէզիլ Էթտի :

Թ

Թէմսիլ իլէ Հագգըն Էմրի պիլտիրտիմ
Օրմանեանը Եօլա տավէթ Էյլէտիմ
Հագգըն Էմրի գապուլ Էյլէ տիլէտիմ
Եօգսա սանա գաղէպ վէրիր սէյլէտիմ :

Լ

Լագին ասլա պանա իման Էթմէտի
Արզուհալլարըմա ճէվապ վէրմէտի
Ատալէթսիզլիկի պէեան Էյլէտի
Հագսըզ Եէրտէ պէնի թէքտիր Էյլէտի :

Ե

Տիյնէյին գարտաչլար

Էֆէնտիմիզ Յիսուս քէնտի սէօզ վէրմիշ
Սիւրիւլէրիմ պիր Էտէճէկիմ տէմիշ
Շիմտի պու մատտէնին զէմանի կէլմիշ
Իճիրա Էթմէեէ գարարի վէրմիշ :

Ր

Րահմ Էտէճէք Ալլահ հէփ ինսանլարա
Պիր Եէնի Եօլ կէստէլէճէք օնլարա
Հէր քիմլէր քի ինանըրլար պուլնլարա
Չօգ շաղըգ վէրէճէք սօնրա օնլարա :

Ի

Թէմսիլիմի տէյնէյին գարտաչլար

Իւշ իսիմի պիր փատիշահ վար իտի
Վարիեէթի հիսապա կէլմէզ իտի
Ղաեէթ պէօյիւք պիր պաղչէսի վար իտի
Հէր պիր թիւրլիւ աղաճլար տիքմիշ իտի :

Շ

Շիրին աղաճլար հէփ գօճալանտըլար
Կիտէրէք գուրումանա պաչլատըլար
Պաղչէպանլար հէփպիսի թօփլանտըլար
Պու իշի փատիշահա տուեուրտուլար :

Ա

Ալիմ փատիշահ չօգ հիսապ Էյլէտի
Էսկի աղաճլարը հէփ տէֆ Էյլէտի
Եէրլէրինտէ իւզիւմ ասմաը տիքտի
Քէնտի պաղչէսինի պաղա չէվիրտի :

Զ

Զամիրսիզլէր տիննէսինլէր պիզլէրի
Գապուլ Էթսինլէր Ալլահըն սէօզլէրի
Թէրք Էթսինլէր հէր պիր Եօլսուզլուգլարի
Մէճնուն ասմասընլար ասլա պիզլէրի :

Է

Էմրի Հագգա իթաաթլըգ Էյլէյին
Գարտաչլարըմ պանա իման Էյլէյին
Եօլսուզլարը Եօլա տավէթ Էյլէյին
Ալլահըն սէօզլէրի պէեան Էյլէյին :

Տ

Տեսութանլարըմ հէր տէմ սիզէ կէօնտէրտիմ
Հազգըն էմիրլէրի պէեան էյլէտիմ
Սիզլէրէ թաթլը նասիհաթլար վէրտիմ
Պէօյլէճէ պօրճումու էտա էյլէտիմ:

Է

Էմիրնի Հազ պանա պէեան էյլէտի
Գալէմէ ալ տէսթան էյլէ սէօյլէտի
Մէճլիսլիլէրէ իրսալ էյլէ տէտի
Էմիրլէրիմ օնլարա պիլտիր տէտի:

Ճ

Ճէսարէթլէնիպ չօգ տէսթանլար եազտըմ
Բուհանի մէճլիսլիլէրէ եօլլատըմ
Իման էտին գարտաղարըմ եալվարտըմ
Լազին սէօզլէրիմի աննատամատըմ:

Է

Էօֆթէլէնիպ պէնի թէքտիր էթտիլէր
Մէրամլէրինի իճիրա էթտիլէր
Թաթլը պալա քէսկին օիրքէ տէտիլէր
Քէնտիլէրինի ըրէզիլ էթտիլէր:

Ք

Քրիստոս քէնտիսի իմտատ էտէճէք
Էլի իլէ պէնիմ տալամ կէօրէճէք
Ատալէթլիլէրի սէվինտիրէճէք
Հազօրզլարը հէփ ըրէզիլ էտէճէք:

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՏԷԹԼԵՐԻ ՏԵԿԻՇԷՋԷՔ

Ա

Անպիեօնտան հէփ սէօզլէրիմ տույտուլար
Օ վազըթ կազէթալարտա եազտըլար
Իչիտէնլէր չօգ թաճիւպտէ գալտըլար
Լազին հազօրզլար պանա չօգ գըզտըլար:

Տ

Տիվանէ տիր տէտիլէր չօգ հազօրզլար
Եարատան Ալլահտան հիչ գօրգօմատըլար
Ինսանլարտան տախի ութանմատըլար
Պէնի թիմարխանէեէ եօլլատըլար:

Է

Էմրի Հազգա իթաաթլըգ էյլէտիմ
Չօգ ճէֆալարա թէհէմմիւլ էյլէտիմ
Մէճլիսլիլէրէ տէստանլար կէօնտէրտիմ
Հազգըն էմիրլէրի պէեան էյլէտիմ:

Թ

Թիմարխանէտէ պէն պիր սէնէ գալտըմ
Մէճլիսլիլէրէ արզուհալար եօլլատըմ
Իման էտին սէօզլէրիմէ եալվարտըմ
Լազին տսլա մէրամ աննատամատըմ:

Լ

Լաֆ աղնամազ պիր վիճառանսրզ վար իտի
Խառտէխանէտէ նաղըր օլմուշ իտի
Նիկիրմի իւշ սէնէ մուգատտէմ իտի
Պէնի զաեէթ փէք չօդ մայթապ էյլէտի :

Ե

Էզիյէթլէր չէքտիրտի փէք չօդ պանա
Ըրէֆիք օլտու խըբանէթ չէյթանա
Հէր պիր վազըթ զաեէթ խոռ պազտը պանա
Քէնտիսինի նայիլ էթտի քիւլխանա :

Ր

Րահիպ կիպի օնա նասահաթ վէրտիմ
Խըբանէթլիքլէրին թէրք էյլէ տէտիմ
Հէր տէմ տօղրու եօլա տավէթ էյլէտիմ
Եազըըզլը թէմսիլէր տէ սէօյլէտիմ :

Ի

Իման էյլէ տէտիմ կէլ տիյնէ պէնի
Պէյան էտէմ սանա Հազգըն էմրինի
Պօշ եէրինէ մայթապ էյլէմէ պէնի
Սօնրա Սլլահ ըրէզիլ էտէր սէնի :

Տ

Պու թէմսիլի սէօյլէտիմ

Տինտար ալիմ պիր էֆէնտի վար իտի
Թամ օն իքի քեավկիր էփի վար իտի
Իլիմտար էֆէնտի հիսապ էյլէտի
Էվլէրինի սաթմաեա գարար վէրտի :

Ե

Էֆէնտի էսկի էվլէրի հէփ սաթտը
Չօդ մէնշուր եէնի պէօյիւք պիր խան ալտը
Էվլէրտէն զիեատէ ազչէ գազանտը
Քիմսէ էֆէնտիեէ գարըլամատը :

Կ

Կէլ սէնտէ Հազգըն իշինէ գարըլմա
Հազսըզ եէրտէ աօլա պանա խօռ պազմա
Պօշ եէրինէ քեաֆիր չէյթանա ույմա
Պէնիմ իշին աօլա ճէլլատ արամա :

Ի

Իման էյլէ Սլլահ քէնտի սէօզ վէրմիշ
Միլլէթլէրի պիր էտէճէկիմ տէմիշ
Շիմտի պու մատտէնին զէմանի կէլմիշ
Սլլահ քէնտի էմրի պանա պիլտիրմիշ :

Շ

Շաշկըն օլմա Սլլահ տավամ կեօրէճէք
Ճիւմէ միլլէթլէրի սէվինտիրէճէք
Պիրի պիրի իլէ պիրլէշտիրէճէք
Միլլէթլէրէ պիր եօլ պէեան էտէճէք :

Է

Էօրիւնէկի սանա պէեան էյլէտիմ
Սանա եազըըզլը թէմսիլ սէօյլէտիմ
Սէօզլէրիմէ իման էյլէ տիլէտիմ
Պէն քէնտի պօրճուճու էտա էյլէտիմ :

Ճ

Ճէլաթ պաշը նաղըր տարըլտը պաննա
 Փէք չօդ աղըր ճէվապլար վէրտի պաննա
 Վայ կէլմիշ սէօյլէտի գուրու գափաննա
 Սէն քէնտինի նայիլ էթտին զընտաննա :

Ե

Տիյնէյին գարտաշլար

Էմրի Հազգա իթաաթլըդ էյլէտիմ
 Հէր վազըթ պօրճումու էտա էյլէտիմ
 Զօդ սէնէլէր թիւրլիւ զահմէթլէր չէքտիմ
 Հազգըն լութֆու իլէ տաեաննապիլտիմ :

Ք

Քրիստոսուն էմրի թէքմիլ էյլէտիմ
 Եօլըզլարը եօլա տավէթ էյլէտիմ
 Միլլէթլէրի Հազ պիր էտէճէք տէտիմ
 Հազսըզ ատամլարտան տէլի տէնիլտիմ :

ԿԻՏԻՇԼԵՐԻ ՊԻՐ ԷՏԵՃԷՔ

Կ

Կիւզէլ թէմսիլլէրիմ աննամատըլար
 Էկինյի հազսըզլար պաննա գըզտըլար
 Պէնի հիւքիւմէթէ գամազլատըլար
 Թէքրարէն Փրկիչէ եօլլաթտըրտըլար :

Ի

Իւրիւեալարըմա իման էյլէտիմ
 Սէնէլէրճէ պէն Փըրկիչտէ պէքլէտիմ
 Մէճլիսլէրէ արզուհալլար կէօնտէրտիմ
 Ատալէթճէ տավամ կէօրին տիլէտիմ :

Տ

Տիվանէեէ պէնզէթտիլէր պիզլէրի
 Տիյնէմէտիլէր Ալլահըն սէօյլէրի
 Ալլահ ըրէզիլ էտէճէք անլէրի
 Մէյսաննա չըգարաճազ ամէլլէրի :

Ի

Իման էյլէ եաղտըմ պէն Օրմանեաննա
 Զալիմ կիպի մէճնուն սէօյլէմէ պաննա
 Ըրէֆիք օլմա տինսիզ Փառաւոննա
 Տիւշէրսին ըրէզիլլիք տէրեասըննա :

Շ

Շաշկըն Օրմանեան պէնի տիննէմէտի
Արզուհալարում ճէվապ վէրմէտի
Ատալէթսիլիկի պէեան էյլէտի
Հագսըզ եէրտէ պէնի թէքտիր էյլէտի :

Լ

Լագին պէն տավամտան վազ կէլմէմ տէտիմ
Թէքրար թէքրար արզուհալար կէօնտէրտիմ
Օրմանեանը եօլա տավէթ էյլէտիմ
Իրիճամը գապուլ էթտիրէմէտիմ :

Է

Պու միսիլիւ սէօզլէր եազտըմ
Էօլմիւշ վէ տիրիլմիշ սայըլաճաղըմ
Եօլըզլարը եօլա չաղըրաճաղըմ
Հագսըն էմիրլէրի աննատաճաղըմ
Միլլէթլէրէ շաղըգ տաղըտաճաղըմ :

Ր

Րահմ էտէճէք Ալլահ հէփ միլլէթլէրէ
Պիր եէնի եօլ կէօտտէրէճէք անլէրէ
Մէճլիսիլէր իման էտին պիզլէրէ
Պէնզէթմէյին պիզի տիվանէլէրէ :

Ի

Իման էտին Ալլահ պէնի սէօյլէթտի
Էմիրլէրի պանա պէյան էյլէտի
Միլլէթլէրի պիր էտէճէկիմ տէտի
Էմիրիմ մէճլիսլէրէ պէեան էթ տէտի :

Պ

Պէն վազիֆէմի իճիրա էյլէտիմ
Հագսըն էմիրլէրի սիզէ պիլտիրտիմ
Միզլէրէ չօգ արզուհալար կէօնտէրտիմ
Սէօզլէրիմէ իման էտին տիլէտիմ :

Ի

Տիննէին գարտաշար

Իրիճալարըմը տիննէմէտիլէր
Սէօզլէրիմի իշիտիպ զէֆլէնտիլէր
Ասլա պանա պիր ճէվապ վէրմէտիլէր
Հագսըզ օլտուգլարը պէեան էթտիրլէր :

Ր

Րահմ էյլէտի Յիսուս Քրիստոս պանա
Սապըլար գուվվէթլէր կէօնտէրտի պանա
Պէնտէ սըտգը պիւթիւն կիւլէնտիմ օնա
Գարշը կէլտիմ վիճտանսըզ Օրմանեանա :

Է

Էկինէ հիշ մէքթուպ կէօնտէրմէ տէտի
Պանա սըգը սըգը թէնպիհլէր վէրտի
Էմիրիմէ իթաաթ օլասըն տէտի
Եօգսա սէնի թէքտիր էտէրիմ տէտի :

Տ

Տէստան եազտըմ Օրմանեանա կէօնտէրտիմ
Հագսըն էմիրլէրի պէեան էյլէտիմ
Ատալէթճէ տավամ կէօրիւն տիլէտիմ
Պէն քէնտի պօրճուճու էտա էյլէտիմ :

Է

Էմիեէթսիզ Օրմանեան փէք չօգ գըզտը
Հէր տէմ եարալը պաշըմը թաշլատը
Եարատան Ալլահտան ասլա գօրգմատը
Ինսանլարտան տախի հիշ ութանմատը :

Ճ

Ճէզասընը Հագ Ալլահտան ալաճագ
Թէքրարէն ըրէզիլ պէթնամ օլաճագ
Փէնտի հագսըզըզընը աննաեաճագ
Էթտիքլէրինէ փիւշիւման օլաճագ :

Է

Էմիեէթլի օլանլար ինանսընլար
Դուրտլար գօեուլլարա գաթըլաճագլար
Իքիսի պէրապէր օթլանաճագլար
Պիրպիրլէրինէ խոր պագմաեաճագլար :

Փ

Քրիստոս հիքմէթինի կէօստէրէճէք
Իմանսըզլարը ըրէզիլ էտէճէք
Ճիւմլէ միլլէթլէրի չօգ շաղ էտէճէք
Հէփ քէնտի սէօզլէրի թէքմիլ էտէճէք :

Թարիհիմիզ պին տօգուզ եիւզ տօգուզտէ
Մարտ աեընտա եիկիրմի եէտիսինտէ
Վահան փափաղ եաղտը պիր ճուլմա կիւնտէ
Սուրբ Փըրկիշ տէնիլէն խաստէխանէտէ :

ԾԱՆՕԹ ՈՒԹԻԻՆ

Սոյն փոքրիկ գրքուկիս երկրորդ մասը բովանդակ
բարեմէքնեռուն ուղղուած յորդորական կոչ մըն է, որուն
մէջ ժողովրդային լեզուաւ ողորմածասիրութեան խիստ
շատ մեծ կարեւոր պէտք մը եղած ըլլալը յարմարաւոր
առակով մը բացատրած եմ, և ի նպաստ սովելոց՝ ձե-
րիսեի Շարգիյի օրաթերթին մէջ մաս առ մաս հրատա-
րակել տուած եմ անցեալ նոյեմբեր ամսոյն մէջ, բայց
այս գրքուկիս մէջ ամփոփելու յարմար դատեցի, որպէս
զի ամբողջը մէկէն ընթերցողները ողորմածասիրութեան
վրայ օրինաւոր գաղափար մը կազմելու կարող լինին :

ՄԷՐԶԱՄԷԹԼԻԼԷՐ ԻՇԻՏՍԻՆԼԷՐ

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԸ ՏԻՅՆԷՍԻՆԼԷՐ

ՓԷՔ ԶՕԳ ԱՃԼԱՐԱ ՆԱՆ ՎԷՐՍԻՆԼԷՐ

ՍԷՄԱՎԻ ՃԷՆՆԷԹԷ ԷՐՍԻՆԼԷՐ

ՄԵՐՅԱՄԵԹԼԻԼԵՐ ԻԾԻՏՍԻՆԼԵՐ

Ս

Մէրհամէթլիլէր պէնի տիննէսինլէր
Անատօլուտա գըթլըզ վար պիւսինլէր
Ֆաքիրլէրէ իմտատ եէթիշտիրսինլէր
Վարիէթլէրինտէն զէքեաթ վէրսինլէր :

Ե

Էմր էյլէմիշ Ալլահ հէփ ինսանլարա
Նարաժմը օլտունլար ֆուգարալարա
Քէտէրլէրէ կիրիֆտար օլանլարա
Ձէքիլմէզ տէրտլէրէ օղրայանլարա :

Ր

Րահմ էյլէյին աղալար ֆագիրլէրէ
Տայանըլմազ գըթլըզա տիւշէնլէրէ
Ղանի պախիշլէր կէօնտէրին անլէրէ
Պէտէլինի Ալլահ վէրիւր սիզլէրէ :

Զ

Հագ Ալլահ սէվեր մէրհամէթլիլէրի
Աճլարա էքմէք եէթիշտիրէնլէրի
Ձըպլագլարա լիպաս կիյտիրէնլէրի
Չօգ եուվասըզլարը հըֆշ էտէնլէրի :

Ա

Ալլահ իման էտէնլէր պիւսինլէր
Նաշը կէօզլէրտէն եաշ սիլմէլի տիրլէր
Տէրտլիլէրէ տէրման վէրմէլի տիրլէր
Տիւշէնլէրէ իմտատ էթմէլի տիրլէր :

Մ

Մէրհամէթլիլէրի տապէթ էտէրիմ
Ղաեէթ փէք չօգ իրիճալար էտէրիմ
Հագգըն էմիրլէրի պէեան էտէրիմ
Պէօյլէճէ պօրճուլու էտա էտէրիմ :

Ե

Էմրի Հագգա իթաաթլըզ էտէնլէր
Իրիճալարըմը գապուլ էթսինլէր
Չօգ աճլարըն հալլէրի տիւշիւնսինլէր
Ալլահ իշիւն իմտատ եէթիշտիրսինլէր :

Թ

Թէնպիհլէր վէրմիշ Ալլահ ինսանլարա
Մէհլէմլէր վէրսինլէր եարալըլարա
Էքմէք տաղըթսընլար բէք չօգ աճլարա
Գըթլըզլարա կիրիֆթար օլանլարա :

Լ

Լաթիֆէ սանմայըն սիզ պու սէօզլէրի
Ալլահ հըֆշ էտէր մէրհամէթլիլէրի
Գըթլըզըլարա իմտատ էտէնլէրի
Ձըպլագլարա լիպաս կիյտիրէնլէրի :

Ի

Իլիմտարլար մահչերի տիւղիւնիւրէր
Գըթըրգըլարա պագչիչ կէօնտէրիւրէր
Մալլարը Ալլահա էօտիւնն վերիւրէր
Ախիւրէթտէ զաւեթ չօգ սէվիւնիւրէր :

Լ

Լութֆ էտէր Ալլահ մէրհամէթիւրէրէ
Քէնտիսիւնտէն զաւեթ խէֆվ էտէնլէրէ
Զօգ աճլարա էքմէք կէօնտէրէնլէրէ
Եարալըլարա մէհլէմ վերէնլէրէ :

Ե

Էֆէնտիւր սէօղլէրիմ տիննէսիւնլէր
Իրիճալարըմը գապուլ էթսիւնլէր
Գըթըրղա տիւղէնլէրի տիւղիւնսիւնլէր
Պիչարէլէրէ եարտըմլար էթսիւնլէր :

Ր

Րահմ էյլէյին փաչալար ֆագիրլէրէ
Տաեանըլմազ գըթըրղա տիւղէնլէրէ
Պախիչլէր կէօնտէրին պիչարէլէրէ
Նանէ միւհթաճ եէրէ սէրիլէնլէրէ :

Ի

Իւճիւրէթ վերէճէք Հագ սատըգլարա
Ճիւմէ մէրհամէթի տինտար զաթլարա
Յագիրլէրէ զէքեթ տաղըտանլարա
Տիւղիւնէնլէրի եէրտէն գալտըրանլարա :

Շ

Շիւփհէսիզ մահչերտէ շազ օլաճագլար
Էքտիքլէրի օրտա թօփլաեաճագլար
Իւճիւրէթլէրի Հագտան ալաճագլար
Ազիզ ճէննէթէ նայիլ օլաճագլար :

Ի

Իրիճալարըմը գապուլ էյլէյին
Էչիտէնլէր պանա իման էյլէյին
Ղաեթ չօգ աճլարա եարտըմ էյլէյին
Սիզ սիզի ճէննէթէ նայիլ էյլէյին :

Տ

Տալէթ էտէեօրըմ հէփ տինտարլարի
Ատալէթի ֆագիրլէթի զաթլարի
Միլլէթլէրտէ պուլունան զէնկիւնլէրի
Աճըսընլար տէրթլէրէ տիւղէնլէրի :

Ս

Սէվկիւլիւլէր տիննէյին պու սէօղլէրի
Ալլահ շազ էտէր մէրհամէթիւրէրի
Քիմ քի աճըր տէրթլէրէ տիւղէնլէրի
Ալլահ քէնտիսի հըֆլ էտէր անլէրի :

Ի

Իմանսըզլարա հիչ մէյիլ վերմէյին
Մէրհամէթի էլտէն թէրկ էյլէմէյին
Յագիրլէթի սիզլէրէ եիւք էյլէյին
Սիզ սիզի ճէննէթէ նայիլ էյլէյին :

Ն

Նիհայէթ տիւնեատա գալմանաճաղը
Վարիեթիմիզի պըրագաճաղը
Միւճէրէթ թօփրաղա պասըլաճաղը
Էքտիկիմիզ մահչէրտէ պուլաճաղը :

Լ

Լաթիֆէ սանմանն սիզ պու սէօղլէրի
Թէֆթիշ էտէր Հագ Ալլահ զէնկինլէրի
Քիմլէր քի աճըրլար ֆուգարէլէրի
Հէր տէմ արթըրըր օնլարն մալլէրի :

Է

Էօլիւմ վար ֆիքիրտէն չըգարմանալըմ
Փագիրլէրի ասլա ունութմանալըմ
Գըթըրգճըլարա պագչիշ եօլլանալըմ
Պէտէլի մահչէրտէ Հագտան ալալըմ :

Ր

Րահմ էտէր Ալլահ մէրհամէթլիլէրէ
Իման իլէ սատագա վէրէնլէրէ
Գըթըրգճըլարա եարտըմ էտէնլէրէ
Թէմիզ եիւրէքլի ֆագիրլէթլիլէրէ :

ՎԱՅԱՆ ՓԱՓԱԶԸ ՏԻՅՆԵՍԻՆԼԵՐ

Վ

Վահան փափաղն թաթըլ պէյիթլէրի
Տափէթ էտէր հէփ մէրհամէթլիլէրի
Միլլէթլէրտէ պուլունան զէնկինլէրի
Անլէրէ կէօթէրի պիշարէլէրի :

Ա

Ամէլիզ իման հիշ գապուլ օլունմազ
Մահչէր կիւնտէ տէրտէ տէրման պուլունմազ
Քիմ քի շիմտի պու սէօղլէրէ ինանմազ
Պիլմիշ օլսուն ասլա ճէննէթ պուլամազ :

Հ

Հագ Ալլահն էմրի գապուլ էյլէյին
Պու ֆագիր փափաղա իման էյլէյին
Էֆէնտիլէրիմ մէրհամէթ էյլէյին
Զօգ գըթըրգճըլարա եարտըմ էյլէյին :

Ա

Ալլահա իման իտէնլէր տույսունլար
Գըթըրգճըլարա զէքեաթ տաղըթսընլար
Սէն նէ միլլէթսին ասլա սօրմասընլար
Եարալը պաշլարա մէհլէմ սարսընլար :

Ն

Նիզամը սէօղլէրիմ գապուլ էյլէյին
Գուլագլարընըզա քիւրէ էյլէյին
Պիչարէլէրէ եարտըմլար էյլէյին
էյլիկիմիզ զայ օլուր սէօյլէմէյին :

Փ

Փէք չօգ եալվարըրմ շիմտի սիզլէրէ
Իշիտէնլէր գուլագ վերին պիզլէրէ
Պիր թէմսիլ սէօյլէեէճէկիմ սիզլէրէ
Հէմմիյէթ վերին չօգ տօղրու սէօղլէրէ :

Ա

Ալիմ զաթլար պու թէմսիլիմ տույսընլար
Տօղրու սէօղլէրիմէ էյի գանսընլար
Թէմսիլիմ թէֆտէրլէրինտէ եազսընլար
Պազը պազը աչսընլար օգուսընլար :

Փ

Թէմսիլ պաչլանտը

Փէք չօգ ահմագ պիր էֆէնտի վար իտի
Իսմինի պէյնամազ անըլըր իտի
Օնուն իւշ թանէ խըսըմը վար իտի
Պիրինճի խըսըմա թափընըր իտի :

Ա

Ալիմ, ազիզ պիր ատամ ասնմըշ իտի
Իլք խըսըմը ասլա պրագմազ իտի
Հէր կիւն զիեաֆէթլէր հազըրլար իտի
Պիրինճի խըսըմընա սունար իտի :

Զ

Զէնկին էֆէնտի չօգ եանըմըշ իտի
Իլք խըսըմընա փէք պաղլանմըշ իտի
Օ ատամըն իսմի եալանճը իտի
Եալանճըտան ասլա այրըլմազ իտի :

Ը

Ըրատէթի քէնտի էլինտէ իտի
Իլք խըսըմընա չօգ պէյէնմիշ իտի
Սըտգը պիւթիւն օնա կիւլէնմիշ իտի
Գալպազան օլտուղը հիշ պիլմէզ իտի :

Տ

Տիւչիւնմէզ իտի էֆէնտի սօնունու
Չօգ եալանճը խըսըմընըն օյունունու
Սօրուպ սիվալ էթմէզ իտի սօյունու
Հէր կիւն օնա քէսէր իտի գօյունու :

Ի

Իլիմսիզ էֆէնտի չօգ ահմագ իտի
Պիրինճի խըսըմա սարըմըշ իտի
Եալանճը օլտուղու տույմամըշ իտի
Վէլհասըլ օնտան այրըլամազ իտի :

Յ

Յիւսնի ըիզա իլէ եանըմըշ իտի
Պիրինճի խըսըմա թափընըր իտի
Իքինճի խըսըմա ալտանըր իտի
Իւչիւնճի խըսըմա խու պազար իտի :

Ն

Նէթիճէ իբրնճի չօգ ճանապաղ իտի
Նիզամը արգուհալար եազար իտի
Պէյնամազ էֆէնտիէ սունար իտի
Մալարըն պանա վէր եալվարըր իտի :

Է

Էֆէնտիէ իրիճա էտէր իտի
Իբրնճի խըսըմը չօգ տիւպազ իտի
Իսմինի նաֆիլէ տէնիլըր իտի
Էֆէնտիյի գանտըրմագ իսթէր իտի :

Ս

Սանա գուլլուգ իտէճէկիմ տէր իտի
Գանտըրըճը թէմսիլլէր սէօյլէր իտի
Պէյնամազը հէր տէմ գանտըրըր իտի
Օնուն սաեէսինտէն կէչինիլ իտի :

Ի

Իւչիւնճի խըսըմը չօգ մահճուպ իտի
Օ ֆագիրին իսմի մուհապպէթ իտի
Ղաեէթ սատըգանէ սապըրլը իտի
Եիւրէքտէն էֆէնտիի սէվէր իտի :

Ն

Նիհայէթ էֆէնտի շաշըրմըշ իտի
Իւչիւնճի խըսըմա հիշ պագմազ իտի
Այտա պիր տէֆա չաղըրըր իտի
Պիր վէսիլէ իլէ տարըրըր իտի :

Լ

Լագին մուհապպէթ չօգ ութանըր իտի
Էֆէնտիտէն Ղաեէթ սագընըր իտի
Պէն սէնին գուլունըմ աննատըր իտի
Աֆ իտինիզ պանա եալվարըր իտի :

Է

Էֆէնտի անսըզտան պիր կիւն թօփ աթտը
Վարիյէթինտէն հիշ պիր շէյ գալմատը
Էտէճէկինի պիւսպիւթիւն շաշըրտը
Գըմըլտանաճագ հալը հիշ գալմատը :

Ր

Րահմ էյլէ , եալվարտը Ալլահ , պանա
Եարտըմ էյլէ սէն պու էտնա գուլունա
Պիր եօլ պէյան էյլէ շիմտի սէն պանա
Գուլուն պիրազ ճանլանըպ ֆէրահլանա :

ՓԷԲ 20Գ ԱՂԼԱՐԱՅ ՆԱՆ ՎԵՐՍԻՆԼԵՐ

Փ

Փէք չօգ տէրթլէրինի պէյան էյլէտի
Տէրտինէ Ալլահտան տէրման տիլէտի
Ալլահըմ սահիպիւմ բահմ էյլէ տէտի
Պէնի տէրտլէրիմտէն խէլաս էթ տէտի :

Ե

Էֆէնտիէ բօլիսլէր եէթիչտիլէր
Պուեուրընըզ կիտէլիւմ սէօյլէտիլէր
Հագիւմ էֆէնտի իսթէյօր տէտիլէր
Էմիրնամէսի օնա կէօսլէրտիլէր :

Ք

Քուրթուլուրսուն մէրագ իթմէ տէտիլէր
Կէօթիւրիւպ հագիւմէ թէսլիւմ էթտիլէր
Պէյնամազը սօրուպ օիվալ էթտիլէր
Օն պին լիրա պօրճուլուզ վար տէտիլէր :

Չ

Չօգ ատամլար օրատա երզըլտըլար
Քէնտի սէնէտլէրինի պագտըրտըլար
Հագիւմ պէյէ արզուհալլար սունտուլար
Փարամըզը իսթէրիզ եալվարտըլար :

Օ

Հագիւմ էֆէնտինին սէօլլէրի

Օղուլարըմ պիրագ սառպ էտին տէտի
Հագիւմ պէյ պէյնամազա սիվալ էթտի
Պու ատամլար փարա իսթէրլէր տէտի
Նէ տէրսինիզ նասըլ իտէլիւմ տէտի :

Գ

Պէյնամազըն ճէվապլարը

Գուլունուզում եալվարըրըմ սիզլէրէ
Միւսաատէ իտինիզ սիզ պիզլէրէ
Պօրճլարըմը վէրէճէկիւմ սիզլէրէ
Անսըզտան օղրատըմ պէն պու տէրթլէրէ :

Ա

Ազիզիւմ սուլթանըմ բահմ էյլէ պանա
Իրիճա էյլէրիւմ մէօհլէթ վէր պանա
Պէյնամազըլըզըմը աննատամ սանա
Սըզընմատըմ սըտք իլէ եարատանա :

Ճ

Ճանըմ հագիւմ պէյ սէն աֆ էյլէ պանա
Ղաեէթ փէք չօգ եալվարըրըմ պէն սանա
Պօրճլուլարըմ տօգուլմասընլար պանա
Պիր այտան պօրճուլու կէթիրէմ սանա :

Լ

Հաքիւմ էֆէնտինին սէօլլէրի

Լուլթֆ էտէրիւմ չիմտի պէյնամազ սանա
Սէնտէ չիմտի սաղլամ ճէվապ վէր պանա
Օնպէշ կիւն մէօհլէթ վէրիւրիւմ պէն սանա
Օնպին լիրա պօրճընը կէթիր պանա :

Ս

Ալլահ իչիւն եարտըմ էտէրիւմ սանա
Քէֆիլ օլտում պիւթիւն պօրճլուլարընա
Աճըտըզըմտան մէօհլէթ վէրտիւմ սանա
Ճահտ էթ քի քիր կէթիրմէեէսին պանա :

Բ

Բահմ էյլէտիմ սանա ունուծմաեասըն
Օն պին լիրամըղը հազըրլաեասըն
Օն պէշ կիւնտէն սէն պուրաեա վարասըն
Պիլմիշ օլ սէն եօգսա ասըլաճագսըն :

Ա.

Պէյնամազըն ճէվապլարը
Ալլահ սանա ուզուն էօմիւրլէր վէրսին
Ասլա սանա հիշ քէտէր կէօսթէրմէսին
Հէր պիր դաղալարտան խէլաս էյլէսին
Մէմավի ճէննէթէ նայիլ էյլէսին :

Յ

Յիւննի ըրղա իլէ պիր սէնէտ եազտը
Օն պին լիրա պօրճոււմ վար իմզալաթտը
Օն պէշ կիւնտէն կէթրերիւրմ եալվարտը
Եօգսա պէն ասըլաճագըմ անլաթտը :

Ն

Մէրհամէթլիլէր իշիթսինլէր
Նիհայէթ պէյնամազ օրատան չըգտը
Անիտէ պէօյիւք խըսըմընա վարտը
Չօգ պէօյիւք տէրթլէրինի աննաթտըրտը
Աղիզ տօստոււմ եարտըմ էյլէ եալվարտը :

Ս.

Իլք խըսըմըն սէօղլէրի
Աման այ էֆէնտիմ կիւվէնմէ պանա
Ասլա հիշ պիր իմտատ էտէմէմ սանա
Պօշ եէրիննէ սըգընթը վէրմէ պանա
Եալընըզ պիր քէֆէն վէրերիմ սանա :

Ն

Նաֆիլէ եէրտէ սէն խանէմէ կէլտին
Պօշ եէրիննէ պէնի թաճիզ էյլէտին
Պաշկա խըսըմլարընըզ ոիզ կիտին
Չօգ տէրթլէրինիզի իֆատէ էտին :

Վ

Վէլհասըլ պէյնամազ փէք չօգ աղլատը
Հն պիրիննի խըսըմընա եալվարտը
Պիլմիշ օլ ասըլաճագըմ աննաթտը
Լաքին ասլա պիր իմտատ պուլամատը :

Ե

Պէյնամազըն թէրթիպի
Էյլէնմէտի իքիննիսիննէ կիթտի
Չէքիլմէզ տէրթլէրի պէյան էյլէտի
Պիլմիշ օլուն ասըլաճագըմ տէտի
Տէրտլէրիմէ պիր տէրման պուլուն տէտի :

Բ

Բահմ էյլէ իքիննի խըսըմըմ պանա
Կէլ պիր դաշ պին լիրա էօտիւնճ վէր պանա
Ղաեէթ փէք չօգ եալվարըրըմ պէն սանա
Տար կիւնիւմտէ պիր իմտատ էյլէ պանա :

Ս

Իքիննի խըսըմըն ճէվապլարը
Սէնին իլք խըսըմըն զէնկին տիր տէտի
Պօրճլարընը օ վէրէպիլիր տէտի
Օնը փէք չօգ սէվէր իտին սէն տէտի
Շիմօթի ասլա պանա եանաշմա ռհտի :

Ի

Իբի լերա տախի վերեմէմ սանա
Պախիչերին ալտըմ հէլալ էթ պանա
Ասըլըսան եէթիլիրիմ պէն սանա
Եաչարըմ ագտըրըրըմ թօփրաղընա :

Ն

Նիհաեէթ պէյնամաղ եերէ սերիլտի
Տէֆա հագ Ալլահա տուվա էյլէտի
Եաման Ալլահ նասըլ էտէլիմ տէտի
Տէրտիմէ պիր տէրման իրօալ էթ տէտի :

Լ

Լաքին Ալլահ օնա իմտատ էյլէտի
Իւչիւնճի խըսըմըն օնա կէօնտէրտի
Օ կիւնտէ մուհապպէթ օրատան կէչտի
Էֆէնտիսին կէօրտիւ նէ՞ օլտուն տէտի :

Է

Մուհապպէթին սէօղլէրի

Էֆէնտիմ սահիպիմ, նէ՞ օլտու սանա
Նիչի՞ւն տէրտին պիլտիրմէտին սէն պանա
Պէն ճանըմը ֆէտա էտէրիմ սանա
Նէ՞ տիր տէրտին պէյան էյլէ գուլունա :

Ր

Պէյնամաղըն ճէվապլարը

Րահմ էյլէմէտիմ պէն ասլա հիչ սանա
Մուհապպէթ խըսըմըմ խօշ կէլտին պանա
Սէնի Ալլահ իրօալ էյլէտի պանա
Լաքին տէրտիմ պիլտիրմէմ պէն սանա :

ՍԵՄԱՎԻ ՃԵՆՆԵԹԷ ԷՐՍԻՆԼԷՐ

Ս

Սէրսէրի պուլունտում սէնի սէվմէտիմ
Տար կիւնիւնէ ասլա եէթիլէմէտիմ
Օպիր խըսըմլարա իզզէթ էյլէտիմ
Օնլարտան հիչ պիր իմտատ կէօրէմէտիմ :

Է

Մուհապպէթին ճէվապլարը

Էֆէնտիմ սանա տալաճը օլամամ
Տէրտին սէօյլէ եանընտան այրըլամամ
Սէնի պէօյլէ պու եէրտէ պըրազամամ
Գահվէլէրին իչտիմ նէմքէօր օլամամ :

Մ

Պէյնամաղըն ճէվապլարը

Մէրհամէթլի տօսթում տօգանմա պանա
Ճան ալըճը սէօղլէր սէօյլէմէ պանա
Պիր եաղըլ զիեաֆէթ վէրմէտիմ սանա
Նասըլ եարտըմ իտէճէքսին սէն պանա :

Ա

Մուհապպէթին սէօղլէրի

Ատիլ գուլունում պէն աֆ էթտիմ սանա
Հէփ տէրտլէրին պէեան էյլէ սէն պանա
Մէհլէմ պուլաճաղըմ եարալարընա
Պէնզէթմէ պէնի օպիր տօսթլարէնա :

Վ

Վէլ հասըլ պէն սէնի գուրթարածաղըմ
Սատըգ գուլ օլտուղուլ աննատածաղըմ
Հէփ գուսուրլարըն պաղըլլայածաղըմ
Ասլա հիշ եիւզիւնէ վուրմայածաղըմ :

Ի

Իման էլլէ ճանըմ էֆէնտիմ պանա
Սատըգ գուլ օլմուշուլ հէր վազթ սանա
Հագգ Ալլահ իմտատ էլլէտի պանա
Պէնի գուրթարըն էլլէտի սանա :

Ճ

Պէյնամաղըն սէօղլէրի
Ճանըմ մուհապպէթ տօսթ գուլագ վէր պանա
Օն պին լիրա պուլմալըսըն սէն պանա
Եօգսա ճէլլատ պաշը հագըր տըր պանա
Աթաճագլար պէնի սէօնմէլ քիւլհանա :

Ե

Մուհապպէթին ճէվապարը

Էֆէնտիմ Ալլահ եարտըմ էթտի պանա
Պու կիւնլէրտէ պիր բրիմ վուրտու պանա
Օն պին լիրա ալտըմ վէրիւրիմ սանա
Իման էլլէ սէն պու սատըգ գուլունա :

Ն

Նիհայէթ պէյնամաղ աեաղա գալգտը
Սատըգ մուհապպէթ խըսըմա սարըլտը
Օն պին լիրայը ալարագ ճանլանտը
Հիշ տուրմատը հէման հաքիմէ վարտը :

Ն

Նասըլ քի քէնտիսի սէօղ վէրմիշ իտի
Հաքիմ էֆէնտիյէ պօրճուլու վէրտի
Պաշընը ճէլլատտան խէլաս էլլէտի
Իշթէ թէմսիլիմ տէ պուրատա պիթտի :

Ե

Մէրհամէթլիւլէր իշթսինլէր

Էֆէնտիլէր պիզլէրէ տարըլմայըն
Օ պէյնամաղ էֆէնտիյէ ուլմաեըն
Պէօյիւք խըսըմ մալընըլ տըր աննայըն
Պիր քէֆէն վէրէպիլիւր ունուլթմայըն :

Թ

Թէմսիլ իլէ սիզէ պէյան էլլէտիմ
Հէփ ագրապալարընըլ կէօսթէրտիմ
Իքինճի խըսըմլարընըլ տըր տէտիմ
Անճագ մէզարէ կէլիլլէր պիլտիրտիմ :

Ե

Էֆէնտիլէր իման էտին սիզ պիզէ
Իւշիւնճի խըսըմըլ կէօսթէրէմ սիզէ
Իւշիւնճի խըսըմ տըր եէթիշէն սիզէ
Կիւճէնմէյին ասլա սիզ պէնտէնիզէ :

Ե

Էօյիւմ վագթընտա մալ կէլմէլ սիզ իլէ
Նէքի վէրիւրէնիլ էլինիլ իլէ
Իշթէ օ կէլէճէք հէր տէմ սիզ իլէ
Մուհապպէթ տօսթ օլաճագ սիզէ պէօյլէ :

Ր

Կահմ էյէյին իւշիւնճիւ տօսթունուզա
Տուվասընը ալըն ումուզունուզա
Օ պէնզէմէզ օպիր տօսթլարընըզա
Մէհլամ եթիշտիրիր հէփ եարանըզա :

Ս

Սէօղլէրիմի պիր թարաֆա աթմայըն
էֆէնտիրէր , աղալար , ուեուամայըն
Գըթըզճըլարա պախիշիշէր եօլլաեըն
Մահշէր իշիւն խաղնէլէր հազըրլաեըն :

Ի

Իրիճալարըմը էշիտէն զաթլար
Հագուը սէօղլէրիմէ էյի գանսընլար
Գըթըզճըլարա ղէքեաթ տաղըթսընլար
Պէտէլի մահշէրտէ Հագտան ալընլար :

Ն

Նիհայէթ պօրճումու էտա էյէտիմ
Մէրհամէթլիլէրի տալէթ էյէտիմ
Անլէրէ նիզամը թէմսիլ սէօյլէտիմ
Սատագանըզ խաս տօսթընըզ տըր տէտիմ :

Լ

Լութֆ էթսինլէր փատիշահլար ճանլարա
Զէքիլմէզ Գըթըզճըլար օղրանանլարա
Սղէլէրէ կիւրէթար օղանլարա
Սէլէմլէր վէրսինլէր եարալըլարա :

Ի

Իրլէր վէ հէփ փաշալա տույսունլար
Իսթէրսին սէն պիղլէրէն սօրսունլար
Ինիմ իրիճալարըմ աննաընլար
Թըզճըլարա եարալըմճըլսունլար :

Ր

հմ էյէյին փաշար ֆագիուէ
Իրլիլ թիւրլիլ տէրմէլէ տիշէնլէրէ
Լէքսիզ եթրլէրէ սէրլէլէ
տէմ տուվաճը օղուրում սիլլէ :

Թ

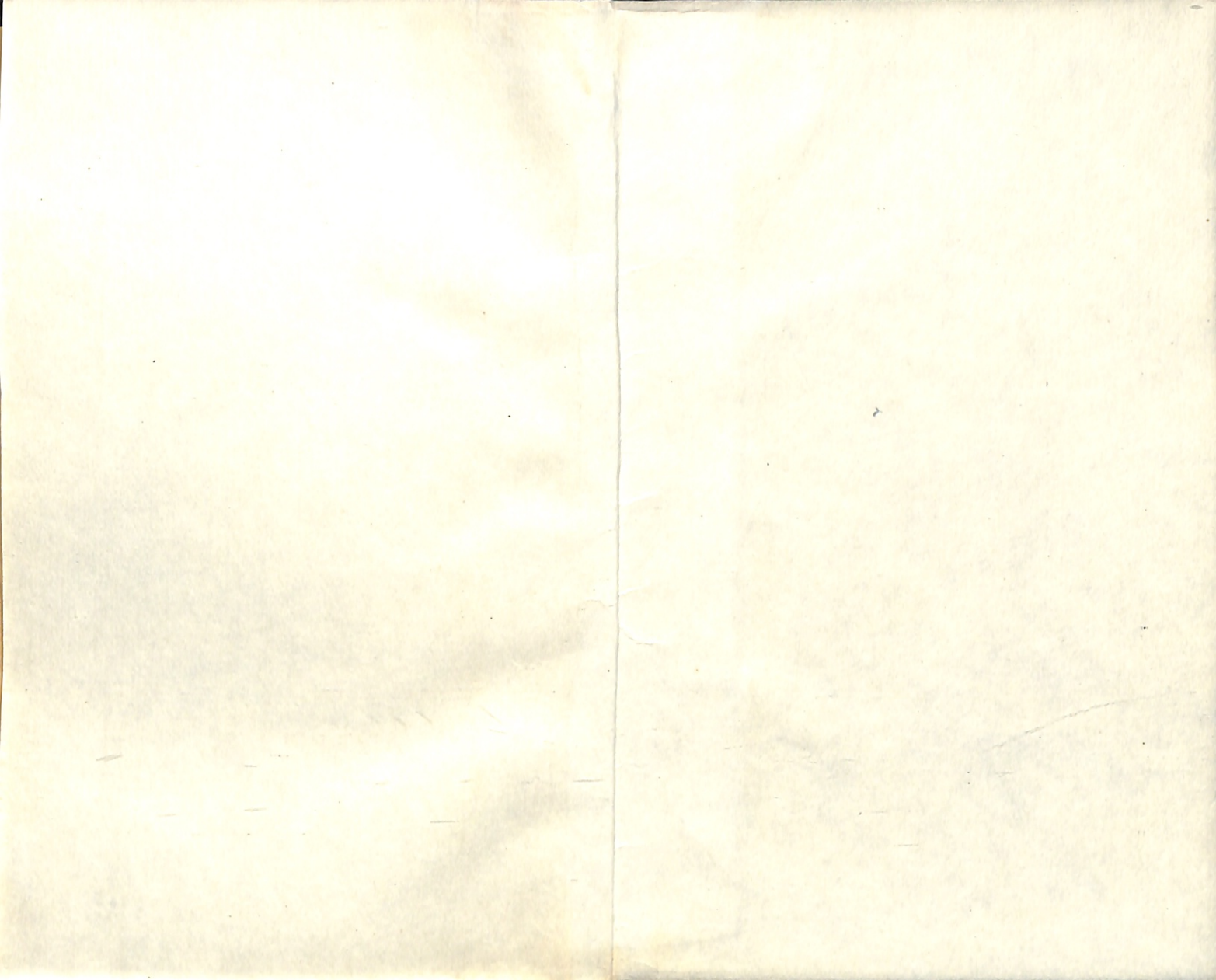
Ինիմիզ պին տօգուզ եիւզ սէքիզտէ
Իմրեր այընտա իւշիւնճի կիւնտէ
սն ֆափազ եաղտը չարչանպա
կիշ տէնիւէն Էաօտէխանէ

Հ Ր Ա Վ Է Ր

Ազնիւ ընթերցիչք

Եթէ Տէր կամեսցէ այն փոքրիկ աշխատասիրո
 նրա թագադրութենէն յանի մը ամիս վերջը հո
 ւրիշ գրքէ՛յի վրն ալ հրատարակելու պիտի ձեռն
 և անոր անունը «Դատ և դատաստան» պիտի
 օւստի սոյն յայտարարութիւնովս կը հրաւիրեմ լու
 և բարեսէր ընթերցողները որոնք որ կը փափաքին
 և դատաստան» գրգուկիս թագադրութեանը ծ
 օգնելու և նպաստելու, իրենց անուննին և մակ
 նին գրելով իրենց նուէրներնուն հետ միասին
 հաճին, որպէսզի վերոյիշեալ գր
 քը իրենց անուննին գրեմ:

Կրա

G.U.
10215